

ERDÉLYI LAJKA

Ngs. Ramaszetter, róbert urnak
1. Disztor 2. tp. Budapes

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Kiíratási árak: Heltől: Egész évre 800, félre 400, negyedre 200, egy hére 70 let.
Magyarországon: Egész évre 50 P., félre 25 P., negyedre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Kölcsönös tiltakozások Ausztriában és Németországban

Ausztria népe a német vendég mellett tüntetett —

Bécsből jelentik: Rieth bécsi német követ hétfőn este tiltakozott a szövetségi kancellárnál a német minisztereket ért udvariatlan fogadtatás miatt. A kancellár kijelentette, hogy egyelőre nem áll módjában a kérdésben állást foglalni, amíg a vendég Franck birodalmi biztos rádióbeszéde körüli ügyet el nem intézték. Egyébként igyekeznek szem előtt tartani a két ország közötti jóviszony követelményeit.

Bécsből jelentik: A német miniszterek bécsi látogatásának további diplomáciai folytatása van. Ugyanakkor, amikor a bécsi német követ demarsot nyújtott be az osztrák szövetségi kormánynak, Gauschitz osztrák követ is jelentkezett Neurath német külügyminiszternél. Az osztrák követ viszont amiatt jelentett be tiltakozást, hogy Franck német birodalmi igazságügyi biztos a maga beszéde során az osztrák kormányt és Dollfuss kancellárt személyében megsértette.

A kölcsönös tiltakozásokkal kapcsolatban a hivatalos Politische Korrespondenz a következőket jegyzi meg:

— Franck birodalmi biztos Grácban többször megsértette Dollfuss-t és az osztrák kormányt. Ismételt használt sértő kifejezéseket.

Ezért az osztrák kormány felkérte a német birodalmi kormányt, gondoskodjék arról, hogy Franck dr. mielőbb elhagyja Ausztria területét. Az osztrák kormány az is tudtul adta, hogy amennyiben Franck továbbra is Ausztriában marad, a kormány kénytelen lesz ellene reaktív intézkedéseket alkalmazni.

Viharos jelenetek között ment végbe Franck elutazása

Bécsből jelentik: Franck hétfőn este elutazott Bécsből. Elutazása nem volt minden incidens nélkül mentes. Grácban autót Salzburg felé vette utját, Salzburg előtt egy rendőrtisztviselő megállította a kocsit és a szövetségi kormány megbízásából felkérte Franck drt, hogy mielőbb hagyja el az osztrák határt. Addig is igyekeztek kerülni minden ünnepeletést, nehogy a rendőrségnek kelljen beavatkozni. Azonban mégis a birodalmi biztost a városban nagy tömeg fogadta, akikhez Scharitzer szövetségi tanácsos beszédet akart intézni. A rendőrség közbelépett és szétkergette a birodalmi biztos ünneplésére összesereglett tömeget. Este 9 órakor Franck dr a bajor határ felé elhagyta Ausztriát.

Végsőkig fokozott idegfeszültség a leszerelési konferencia további sorsa miatt

— Hitler kancellár szerdai beszédét várja az egész világ —

Genfből jelentik: A leszerelési főbizottság átmeneti tárgysorozatának a tárgyalása, ahogyan azt Henderson helyettesítő napirendje tervezte, hétfőn folytatódott volna. A hétfői napra az angolok és franciák állítólag valami enyhítő új javaslatokkal kívántak előállni. Nadolny német követ azonban elutazott, hogy a német birodalmi gyűlés május 17-iki állásfoglalásához adatokat szolgáltatson. Helyettesül von Rheimbaben államtitkár maradt vissza a német küldöttség vezetésére.

Genfben általános feszült érdeklődés mutatkozik aziránt, hogy Hitler kancellár a birodalmi gyűlés szerdai ülésén milyen kijelentéseket fog tenni. Hitler az eddigi híradások szerint úgy az angol külügyminiszternek, mint a francia miniszterelnöknek válaszolni fog az ő háborus indulatu beszédeikre. Együttal Németország külpolitikai és leszerelési álláspontjairól is szólni fog. Hitler választás sorsdöntő erejűnek tartja mindenki a további fejleményekre nézve.

A leszerelési konferencia tagjai be rendezkedtek, hogy rádió hallgassák

meg a birodalmi gyűlést és Hitler beszédét.

Londonból jelentik: Normann Dawis, amerikai megbízott Londonból hirtelen Párizsba ment s azon fáradozik, hogy még Hitler nyilatkozata előtt valami közös fellépést tudjon elérni a leszerelési konferencia megmentéséért. Azt képzlik, hogy a közös akcióba az olaszokat is bevonhatják.

Angliában úgy a politikai, mint a gazdasági körökben nagy az izgatottság. A Hitler kancellár beszédétől várható eshetőségek megbeszélése végett a minisztertanács rendkívüli ülésre ült össze.

Franciaországban már a haditanács tanácskozik

(Párizs.) A francia haditanács összeült és sürgős törvényjavaslatot ajánl elfogadásra. A katonai szolgálatidőt kívánja egy évről másfélre fölemeltetni.

A sajtóban mind élesebb a támadó hang Németország ellen. Már azt állítják, hogy jogos megtorlás alkalmazása a németek ellen, mert ők már megkezdték a fegyverkezést.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon).

ÜZENET az elszakadók után

Írta: Paál Árpád

Egypár szót szólottunk már az úgynevezett Magyar Kisgazdapárt megalakulásáról. De nem tartjuk elegendőnek. Nem azért, mintha az új pártot tulságos figyelemben és értékelésben akarnók részesíteni. Sőt megvan az a sajnálkozó érzésünk miatta, hogy ismét egy alakulat, amely terjeszti közöttünk az öntudatlanságot és mesterségesen mélyíti egy összetartó, egymásra utalt népegyesgben a társadalmi válaszfalakat. Tehát e sajnálkozásunk miatt inkább hallgatással, néma visszhangtalansággal kellene mintegy hallatlanná tennünk az egész elszakadó elágazást.

Azonban mégse tehetjük, mert a fájdalom megnyilvánítása nélkül ezt a testvéri harcot nem nézhetjük tovább. Évek óta tart hol lappangva, hol nyíltan, s az eredménye az, hogy éppen azt a székelyföldi magyarságot osztja ketté, amelynek a népi egysége és társadalmi összetartása több a helyi érdeknél. Erre a népi egységre és társadalmi összetartásra szüksége van az egész romániai magyarságnak. A székelyföldi tizenhatezer négyzetkilométer terület néprajzi egységűsége, magyar nyelvű meghatározottsága: természeti jelenség, amelynek megőrzése természetes fejlődést és örökös erőforrást tud adni a romániai magyar életnek. Ha e természetes adottságunkat elbanyagoljuk és felszabdalásokra engedjük át, akkor egyuttal a romániai magyar népiséget is az elvegyülés kínos folyamatának hagyjuk oda.

Kínos ez a folyamat azért, mert a különböző népek egyéniségét elveszi, jellemtelenségeket kényszerít ki és ezt kicsinyes, áskálódó, alattomos harcokkal viszi végbe. Az elvegyítő népnek is csak a gyűlölködő, a hatalmaskodó, az elszívó indulatait hozza előtérbe. Viszont az elvegyülő népben is csak vagy az elfogult elkeseredést, vagy a hazug megalapulást teszi lélekbéli megszokássá. Az elvegyülés így mindenképpen erkölcsileg értéktelen és káros fejlődéseket idéz elő úgy az elvegyítő, mint az elvegyülő népénél. Nem az emberiségi összhang irányában halad így a népek fejlődése, hanem a hangtalanság, az elnémitás, az elnyelés sivárságai felé. Isten nem akar ilyen nyomorék emberiséget.

Mondjuk, hogy az a testvéri harc, ami a Székelyföld magyarságának megosztására évek óta megindult, egy nagyobb-hivatású népegyéniségnek a tönkretételére vezet. Az elvegyülések kínos folyamatába, a nyomorék emberiség végzeté felé; olyan életirányba, amilyent Isten a népek sorsául sohase akar. Csak emberi mesterkéltségek és hatalmi túlteltéségek erőltethetik azt, hogy a népek élete ilyen istenellenes irányba forduljon.

Nem akarjuk azt mondani, hogy a Magyar Kiszgazdapárt alakulása teljes egészében ilyen erőltetés. Lehet benne sok jóhiszemű elképzelés, sok jóakarattal kell megálalítani, hogy hiúságok és hatalmi akarások bábáskodtak a kigondolásánál. Aztán hiúsági sérelmek és féktelen politikai becsvágyak lökték tovább az első kigondolókat, hogy a Magyar Pártban már megszervezett népi körvonalak megbontására dühödjenek. Csak bizonyos személyeket láttak maguk előtt, akikkel ők konfliktusban állottak s személyes haragjuk miatt az egész népesség megzilálására szilajodtak. Lehet, hogy öntudatlan elperdülés volt ez a részükről, de a hatalom polcán ülők kárörömmel felhasználták ezt az elperdülést. És fel akarják használni, hogy további bomlás legyen belőle. Az első megindítókat pedig szinte tolongnak, hogy erre a felhasználásra felajánlkozzanak.

Ez az, amit végzetes hibának tartunk. Ezzel vétenek a magyarság népi egységének, s különösen a székelyföldi természetadta népegyéniségnek az érvényesülése ellen. Mert ha népünk keretén belül irányokat, áramlatokat, küzdő és egymással viaskodó gondolat-folyamatokat támasztanak, azzal még nem tesznek rosszat, sőt esetleg tisztábbá és jobbá teszik népünk közös öntudatát. Azonban a gondolatkülönbség címén szállítani népünk egy részét más nép politikai pártjainak a zsoldos csapatául: ez már nem népünk közös öntudatának a fejlesztése, hanem népünk eladása, vásárra vitele. Ez a végzetes hiba és istenellenes bűn népünk kárára.

Lehet, hogy nem gondolták meg a Kiszgazdapárt alakítói tettüknek ezt a nagyon átkos vonatkozását. Csak azt hitték, hogy politizálnak. A politikában ide-oda szegődhetnek s az csak pártszempontok alá tartozik, a pártok erőjátékának a dolga. Ebben az erőjátékban pedig annak van igaza, akinek van sikere. A kiszgazdapártiak is azt hitték, hogy amélt kormánytámogatással sikerült képviselői és szenátori helyeket szerezniök, ez a siker egyúttal az ő igazukat is jelenti.

Ha egész népükkel együtt haladva tájékozódunk valamely többségi párt felé, akkor nem sértik a népük iránti hűséget. De népük ellenére, annak a megbontásával keresni más nép felé a tájékozódást, ez bizony nem hűség saját népük iránt. Ez a pont az, amelyen át a

népi öntudatba zavarokat hoznak bele, s népünk öntudatlanságának a halmozását idézik elő. Pedig éppen a közös népi öntudat, az aszerint való életberendezés az, ami a magyar népkisebbséget új, tartalmas, megmaradó sorsba tudja juttatni.

A politizálás, a pártvetélkedésen túl van egy népi eszme, amit például a német, vagy a zsidó népkisebbség igen erőteljesen megvalósít. Nekünk, magyaroknak is ezt a saját népi eszménket kellene megtalálnunk, s nem holmi pártalakításokkal más népek portáján tolonganunk. Hiányosságunk, hogy a magunk népi eszméjét csak tétova ösztönökkel

érezzük, de nem tudtuk még életcélá át-gondolni és tudattá edzeni magunkban. Minden egyes legkisebb magyarban.

Hogy nincs meg ez a tudatosságunk, ebből az elhanyagolt talajból nő a hiúság miatti pártok dudvája. Mindnyájunknak tennünk kell róla, hogy ez elhanyagolást helyrehozzuk. Mindnyájunknak. Azoknak is, akik együttmaradnak. De — azoknak is, akik elszakadtak. Nem hiszem, hogy népi eszménk őserjü körvonalai között ismét ne találkozhattunk.

Erről a találkozóról még lesz egy pár szavunk.

Mindenkit támadtak a szociáldemokrata pártkongresszuson

Támadták a kormányt, a nemzeti-parasztpártot, a magyar kisebbségi egyházakat, — de bevallották a németországi kudarcukat is

Bukarest. Saját tud. A szociáldemokrata párt kongresszusán Lotar Radacanu, a párt titkára rendkívül élesen támadta a nemzeti-parasztpártot.

— Ez a párt, — mondotta, — hűtlen lett összes jelszavaihoz, nem váltott be semmit a demokráciára és liberalizmusra vonatkozó ígéreteiből. A nemzeti-parasztpártiak a régens tanács visszavonulása után igyekeztek kihasználni az alkotmányos tényező bizalmát, ahelyett, hogy továbbra is a tömegbizalom hatalmára támaszkodtak volna.

Maniu Gyula volt az egyetlen, aki nem járult hozzá a kormány fölötti gyámkodáshoz, hanem hűen megmaradt a felfogás mellett, hogy a király uralkodjék és ne kormányozzon. De éppen emiatt kellett a pártjának 1931-ben távoznia a kormányról. Ezután államsíny következett, a szakértő kormányval s csak azután kellett volna az igazi államsínynek következnie, a diktatorikus uralom bevezetésével. A főváros utcáin falragaszok jelentek meg, amelyek a politikai pártokat tették felelőssé a következményekért, ha nem akarnának koncentrációs kormányt alakítani. Szerencse, hogy akkor tört ki a spanyolországi forradalom, ami intő jel volt a diktatura barátai számára minálunk, de a technikusok kormánya csödbement és a hátsó ajtón kerülve be a királyi palotába, Vajda alakított új kormányt, megalázó feltételekkel. Összel aztán ismét Maniu vette át a kormányzást, azt híven, hogy változott valami. A valóság más volt. Maniu még csak egy

rendőrprefektust se tudott leváltani. Ezért levonta a következtetéseket.

Aztán tanui voltunk a nagy politikai gyalázatnak: a husosfajak kedvéért a nemzeti-parasztpárt elhagyta vezérét, aki kitarított az alkotmányosság mellett és elfogadott minden megaláztatást. Odáig mentek a gyalázatban, hogy szó volt Maniu eltávolításáról és visszavonulása tulajdonképpen eltávolítást jelent.

Ilyen hangnemben folytatta beszédét a szociem. párt titkára és végül a szélsőjobb-oldali alakulatok ellen foglalt állást. Utána számos beszéd hangzott még el a tegnapi ülésen. Ezek közül feljegyezzük még dr. Böszörményi Emil ügyvéd. nagyváradi kiküldött beszédét, aki szót többek között a revízióról is.

— Ami a békeszerződés revízióját illeti, — mondotta, — pártunk az internacionálé felfogásának alapján áll. Ezt a revíziót a demokratikus kormányok ejtsék meg, demokratikus úton, a felek közötti megegyezéssel, de mi ellene vagyunk minden olyan revízióknak, amely a fasiszmus megerősítéséhez vezetne.

Ehrenfeld a párt fokozott propagandáját javasolta a csatolt területeken, hogy az ottani lakosságot, — amint mondotta, — kiragadják a szociem. párt a mágnások és a kisebbségi egyházak befolyása alól.

Sok szó esett természetesen a kongresszuson a németországi szociáldemokrata kudarcról is és igen éles támadások hangzottak el Hitler ellen.

Chopin magyar tanítványa Filtsch Károly, a szászsebesi zenei csodagyermek

Az «Erdélyi Lapok» számára írta: Pap Viktor, min.tanácsos, magyar zenetörténetirő

III.

Chopin új tanítványát csakhamar megszerette, többször kivételes gondosságában részesítette s az előkelő társaságok zenéléseire többször magával vitte. Közben a tanulás szorgalmasan folyt. Liszt Ferenc is adott leckét Károlynak, amikor Chopin vidéken volt.

Párizs legmagasabb zenei életéhez Filtsch Károly kezdett hozzátartozni. Csaknem mindig ott található Liszt és Chopin környezetében. De la Rochefoucauld herceg, Rotschild bárók, Erard, D'Agoult grófné, Eszterházy grófné, gróf Apponyi, magyar követ, George Sand estélyén és hangversenyein feltűnést kelt. Rövid időre Brüsszelbe utazik, ahol a porosz királyné testvére előtt játszik. Aztán ismét a párizsi szalonok hangversenyei következnek, amelyekből nem egyszer három is esett egy napra.

Művészeti és szellemi kvalitásokkal bírta Károly a párizsi ragyogás iramát, de szervezeten — nem. Betegeskedni kezdett. Első nyilvános hangversenyét Párizsban 1843 má-

cius 15-ére már meghirdették, amikor a 14 napig leveri lábáról. Apponyi gróf saját orvosát küldi el hozzá. Beteggyát Chopin, Erard, George Sand, Rotschild bárónő, la Rochefoucauld herceg látogatja. Ajándékokkal kedveskednek a beteg gyermeknek.

Károly néhány hét alatt felépült s Boulognon keresztül bátyjával Londonba ment. 1843 május 21-én érkeztek az angol fővárosba. Mingyárt felkeresték Moscheles Ignácot, aki akkor London legnagyobb tekintélyű zongorapedagógusa és zongoraművésze volt. Moscheles a csodálatos gyermeket melegen pártfogolta. Junius elején lépett Károly először a londoni közönség elé a St. James színházban. Liszt egyik fantáziáját játszotta és Chopin Notturnoi, Impromptui s keringői közül néhányat. Mély átérzéssel, hódítóan. Másnap matiné-t adott hasonlóan rendkívüli sikerrel. Az angol lapok, a Morning Post, a Musical Examiner (1843 július 4. szám), a Musical World, hosszú cikkekből adtak kifejezést csodálatuknak és elragadtatásuknak.

A londoni tartózkodásának csúcspontja az a hangverseny (1843 jul. 5), amelyet Károly a fiatal Victoria királynő palotájában a legelőkelőbb társaság és a királynő jelenlétében adott. Három Chopin szerzeményt játszott. Erről az eseményről azt jegyezték fel, hogy Chopin műveinek addig Angliában ilyen sikere sohasem volt. A királynő elismerése jelül Károlyt gazdagon megajándékozta.

Két hónapi londoni tartózkodás után a Filtsch testvérpár Baden-Badenen át visszatért kedvelt városába. Bécsbe, ahol Károly az udvari operában a császári pár előtt hangversenyezett. Szintén tüneményes sikerrel. 1844 januárjában (11-én), adott még Bécsben egy hangversenyt a „kis, nagy művész” a zene-egyesületben (Musikverein), ahol saját szerzeményét játszotta, amelyből a kritika Károlynak, mint zeneszerzőnek is nagy jövőt jósolt. A szerzemény — sajnos — elveszett. Tervezték aztán egy nagyszabású művészi körútat, amelynek főbb állomása Prága, Drezda, Lipcse, Berlin és Nápoly lett volna, — de a sors másként határozott. A tüneményes művészpálya ívelő vonala megtört. A fiatal fiú súlyosan megbetegedett. Tüdőbaj támadta meg, mint világ-hírű mesterét: Chopint. Az orvosok délvidéket ajánlottak. Bánffy grófék mindent megtettek megmentésére. A grófné feloszlatta bécsi háztartását s a beteggel 1844 tavaszán Velencébe költözött. Hiába, a romboló kór feltartóztat-hatatlanul pusztított.

Halálát az Erdélyi Híradó így jelentette: „Filtsch Károly Velencében, (1845) május 11-én, éjjel 1 órakor meghalt a hirtelen kinyílt virág, amely pompás gyümölcsöt ígért, túlkorán lehullott és távol hazájától alszik a mindenhol csodált, mindenhol szeretett, fiatal művész, az Adriai-tenger lagunái közt egy kis szigeten. Velence és Murano közt alussza a halottak álmát. Temetése: egy hozzánk írt levél sze-

A diákzavargások miatt a kolozsvári egyetemre beengedték a rendőrséget, amely negyven diákot letartóztatott

Az év végéig beszüntették az előadásokat az orvosi és gyógyszerész fakultáson

Kolozsvár. Saját tud. Az egyetemi zavargásokkal kapcsolatban vasárnap az egyetem rektora plakátokon felhívta az egyetemi ifjúságot, hogy tartózkodjanak a rendezetlenségtől és a zsidó hallgatókat ne akadályozzák a kötelező óra- és laboratórium látogatásában, csendben és rendben látogassák az előadásokat, különben bezárják az egyetemet.

A rektor felhívása után azonban újra zavargások következtek. A rektor felfüggesztette az egyetem területének semlegességét és a rendőrség behatolhatott a klinikákra, ahol negyven egyetemi hallgatót tartóztattak le.

Hétfőn este nyolc órakor az egyetemi tanács gyűlést tartott, amelyen két határozatot hoztak: *Beszüntetik az év végéig az orvosi és gyógyszerész fakultásokon az előadásokat.*

Ha pedig a zavargások megismétlődnek, megszüntetik az 1933. júniusi vizsgálatokat.

Vajda miniszterelnök, aki hétfőn éppen Kolozsváron tartózkodott, magához hívatta Hatiegan rendőrkapitányt és Biriescu főügyészt, hogy hivatalos jelentést halljon az elmúlt eseményekről. A jelentés után közölte velük a miniszterelnök, hogy a kormány hatósági szervezettel védi a közrendet és minden ellene irányuló cselekvést csírájában el fog fojtani.

Elítélték a május elsején elfogott szatmári kommunistákat

Ma, kedden hirdetett ítéletet a törvényszék a május elsején letartóztatott 24 kommunista fölött. Klein Antal cipészt és Kromli János kőművest háromévi fogházra és ötezer lei pénzbüntetésre, Varga Józsefet, Pobresnyi Sándort, Csehovszki Andrást, Linger Adolfot, Kutasi Pált, Walter Julia varroleányt két és fél évi fogházra, 5-5 ezer lei pénzbüntetésre, Farkas Antal temesvári kereskedőt két és fél évi fogházra, kétezer lei pénzbüntetésre, Pobresnyi Pétert egyévi fogházra és ezer lei pénzbüntetésre ítélte a törvényszék. Bleyer Etelkát, Braun Miklós kereskedőt és ugyancsak Braun Miklós szabót büncselekmény hiányában felmentette a törvényszék. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védők fellebekeztek.

rint — szép és megható volt. Barátjának, Wittchen nevű érdemes papnak beszéde és imája szívhezszóló. A halotthoz méltó a zene. Beláthatatlan sora a gondoláknak, amely a korporsót kísérte...

Bánffy grófné kedvencének sírjára, akit önfeláldozóan, anyai odaadással ápolt, márványemléket állíttatott. Bánffy Dionysia grófnő, Filtsch Károly mecénása, Bécsben, 75 éves korában 1865 okt. 23-án halt meg („Blätter für Theater, Musik und Kunst“ Wien, 1865 okt. 27. XI. évf. 86. sz.).

Filtsch Károly a zenei csodagyermek aranykorában élt, amely idő Mozarttal kezdődik. A zenetörténet számos csodagyermekét ismer, akiknek sorában ott találjuk a zeneművészet legnagyobbjainak legtöbbjét. Akármilyen nézete is volna bárkinek a csodagyermek általános életteni és zenepszichológiai, ma is eldöntetlen értékű, annyi bizonyos, hogy a zenetörténet országútján ők a legvonzóbb és legérdekesebb állomások. Köztük is a legeslegelső csoportjában tündöklék Filtsch Károly, a szászsebesi pap fia, aki tizenéves és fél éves korában már íthagyta életének virágos útját, aki Erdély, Pest, Bécs, Párizs, Brüsszel és London zenei közvéleményét csodálkozásba ejtette, akiről olyan szavakat, mint aminőket Chopin és Liszt mondott róla, — senki másról az egész zenetörténet nem őriz. Fenn kell tehát tartani emlékét a magyar zenehistoria megszépítésére.

(Véce.)

BÚZIÁS GYÓGYFÜRDŐ (Román Nauheim)

páratlan szénsavas radioaktív sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érelmeszesedéssel sziv és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vesebetegség, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes stb.) eseteiben a legjobb eredményel. Természetes szénsavas, sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj modern uszoda napfényes stranddal.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld

Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T.

Fürdőigazgatóság, Buziás (Bánság).

A kisantant, Olaszország és Amerika beleszólása a leszerelési konferenciába

(Tudósításunk eleje az első oldalon.)

Genfből jelentik: A kisantant külügyminiszterei hétfőn megvitatták, hogy miféle várható eshetőségei vannak a Hitler beszédének. Együtt azt is megbeszélték, hogy Hitler beszédének az elhangzása után a leszerelési konferencián a kisantant álláspontjáról azonnal tájékoztató felszólalást tesznek. A külügyminiszterek egyúttal kidolgozták a májusvégi kisantant-konferencia napirendjét, majd a világgazdasági konferencia előkészületeiről tanácskoztak.

Angol értesülés arról, hogy Olaszország mérséklően közbelépett Németországnál

Londonból jelentik: A Daily Herald diplomáciai levelezője szerint Hitler kancellár szerdán szinte meglepően mérsékelt, békéshangú beszédet intéz a birodalmi gyűléshez. A lap szerint ez annak tulajdonítható, hogy Mussolini ko-

moly előterjesztést tett a német birodalmi kormánytól a mérséklet érdekében. Mussolini tudomására hozta a német kormánytól, hogy hajlandó ugyan a német katonai egyenjogúsági követelést támogatni, de újabb fegyverkezés a leszerelés halálát jelentené. Ennek ugyan Németország viselné a felelősséget, de Olaszországot is súlyos helyzetbe döntené. Ezért felhívja Németországot, elégedjen meg a leszerelési egyenjogúsággal, vagyis a maga felfegyverkezése helyett a többi államok lefegyverzésének követelésével.

A leszerelés ügyét egyébként újabb válság fenyegeti. A francia kormány ugyanis — hír szerint — indítványozni fogja a Népszövetségnek Németország állítólagos titkos fegyverkezésének felülvizsgálását.

Hitler a gazdasági téren intézi az ellentámadást

Berlinből jelentik: A világsajtóban azt jósolják, hogy Hitler kancellár szerdán a birodalmi gyűlés előtt Németország felfegyverkezését fogja bejelenteni. Ezzel szemben beavatottak egészen másként vannak értesülve. Eszerint igaz ugyan, hogy Hitler ellentámadást indít a németellenes külföldi propaganda miatt, de nem fegyverrel akarja ezt tenni, hanem gazdasági téren.

Hitler nagyon jól tudja, hogy Genf sikerén áll, vagy bukik London is. Ugy intézi tehát, hogy a leszerelés kudarc esetén a londoni világgazdasági konferencia is kudarcba fulladjon. Hitler nézete az, hogy a leszerelési kudarc a Népszövetség alapjaiban fogja meggingatni.

Amerika felszólítja Európát a közös leszerelésre

Washingtonból jelentik: Roosevelt hét-

főn tanácskozást folytatott a külügyi osztály vezetőjével. Együtt arra az elhatározásra jutottak, hogy tekintettel Európa jelenlegi helyzetére, Roosevelt felhívást intéz a nagyhatalmakhoz a közös leszerelési akció érdekében. Egyúttal leszegezi — és pedig első ízben —, hogy Amerika milyen mértékben hajlandó a cél eléréséhez hozzájárulni. Megbízható forrásból nyert értesülés szerint a következőket fogja Amerika bejelenteni:

1. Az amerikai kormány Angliával és Franciaországgal együtt ellenezné Németország újbóli felfegyverkezését. Ennek megvalósítását a békeszerződések megsértésének tekintené.

2. Amerika hajlandó lenne a fenyegető háború veszedelme esetén a többi hatalmakkal együtt tanácskozni a támadó fél megállapítása céljából.

3. Hajlandó tényleges leszerelési egyezmény megkötésére.

A Szokol-egyesületek üldöző hadjárata a jugoszláviai katolikus püspökök ellen

Belgrádból jelentik: Hétfőn volt Zágrábban annak a pörnek főtárgyalása, amelyet a Szokol-egylet indított a zágrábi katolikus püspöki kar több tagja ellen, akik az általuk kiadott pásztorlevélben súlyos vádakkal illeték a Szokol-egyesületet. A panaszosok ügyvédje kifejtette, hogy a vádlottak semmivel sem tudják bizonyítani állításait. Ezért el kellene ítélni őket. De a vád — tekintettel a vádlottak egyházi és társadalmi állására — nem kívánja a megbüntetésüket.

(Szabadka.) A Szokol-egyesületek följelentésére Budanovics Lajos szabadkai katolikus püspök ellen a járásbíróság büntető eljárást indított. A püspök nem jelent meg a tárgyaláson. A vádat az ismeretes pásztorlevél miatt emelték a püspök ellen, akit a bíróság tíznapos elzárásra és 4800 dinár pénzbírságra ítél.

A menekülő pénzt a munkanélküliség elleni küzdelemre sorakoztatják

Berlinből jelentik: Wagner birodalmi gazdasági biztos érdekes javaslatot terjesztett elő, amely a menekülő pénzt a munkanélküliség elleni küzdelemre kívánja visszaidézni. Eszerint a pénz-kicsempesztők (az úgynevezett siholók) és az adócsalók amnesztiát kapnak, ha ezzel szemben vagyonuk egyrészével — és főként kisibolt vagyonukkal — munkateremtési kölcsönt jegyeznek. A kölcsön alacsony kamatozású lenne. A javaslat nagy feltűnést keltett.

A Gazdasági Kamara által előírt hivatalos formájú **Örlési bizonylatok (Adeverința)**

1 blokk 100 perforált lappal: 40 lei, valamint ugvanott az előírt és észszákokra ragasztandó «Eticheta» 1000 drb 130 lei. Kapható a **Szent László-nyomda r.-t.**-nél Oradea - Nagyvárad, Str. Regele Carol II, No. 5.

Székelyek sorsa francia földön

A magyar sajtó nem foglalkozik velük soha. Elhagyatottságukban is szép karriereket érnek el. — Királyi udvarok vásárolták a székely művészek képeit

Párizs, május hó.

A franciaországi magyarság egy kis töredéke székely eredetű. Számárnyukról pontos kimutatást készíteni nem lehet azért, mert nincsenek szervezethe csoportosulva és munkahelyeiket gyakran változtatják. Ezért a Franciaországi Magyar Egyesületek Szövetsége sem rendelkezik pontos adatokkal, a francia hatóságok előtt pedig az állampolgárság a nemzeti hovatartozás egyetlen fokmérője. Erdélyi székelyeinket francia földön hivatalosan románoknak könyvelik és így erről az oldalról sem kaphattam hiteles értesüléseket. A párizsi magyarság vezető emberei Huszár Imre háromszéki székely szobrászművészt tartották leghivatottabbnak arra, hogy a franciaországi székelység jelenlegi helyzetéről nyilatkozzék.

Huszár Imre, a háromszéki megyei Árapatak községből származik. Fialt korában került fel Budapestre, ahol előbb Kisfaludy—Strobl magániskolájának, majd az Iparművészeti Főiskolának növendéke. Budapestről Olaszországba ment és itt négy hónap alatt megfordult Velencében, Rómában, Udinében, Milánóban és Firenzében. Hat évvel ezelőtt Olaszországból Franciaországba jött át és azóta itt él. Az irányadó francia képzőművészeti körök hamar felfigyeltek rá és azóta szobrai a legelőkelőbb párizsi szalonok tárlatán láthatók. Kiállított többek között a Salon Tuileries-ben, a Salon d'Hiver-ben, a Salon d'Antonne-ban és a Salon Indépendant-ban.

Pályájának elején a Kubizmus formaalkotásai hatottak rá, de ma már kivételként a formakeresés ingadozásából: önálló, független és teljesen egyéni művészettel dolgozik. Párizsban ismert neve van. Saját műtermében dolgozik, jelenleg a Cascassonei színház számára.

Örömmel áll lapunk rendelkezésére. Kitünő ismerője a franciaországi székelység életének. Foglalkozott egy Székelykör megalakításának kérdésével is és jól ismeri az itt élő székelyeket egyenként is.

Kísérletek Székely Kör, Erdélyi Szövetség alakítására.

Huszár Imrével a Franciaországi Magyar Egyesületek Szövetségének székházában beszélgettem. Nagy vonalakban így mondotta el a franciaországi székelység helyzetét.

— Nagyon szétszórtan élünk — mondja Huszár — és így pontos számadatokkal nem rendelkezünk. Még hozzávetőleges becslés szerint is nehéz megállapítani a Franciaországban élő székelyek számát. Mindenesetre az itt élő magyarságnak nagyon kis hányada vagyunk.

— Körülbelül két évvel ezelőtt vezetésem alatt országos mozgalom indult fajtestvéreim között. Ez a mozgalom a székelyek egyesületi csoportosulását, illetve a franciaországi Székely Kör megalapítását tűzte ki zászlajára. Kiss Pál párizsi székely műkövőmester áldozott is nagyobb összeget a kör megalapítására és a felmerülő anyagi költségek fedezésére, de még így sem sikerült elérni célunkat. Nagyon kevesen vagyunk és hiányzott a lelkesedés és összetartás. Ugyanebben az időben kezdte meg szervezkedéseit vitéz Déry Zoltán is a Franciaországi Erdélyi Szövetség megalakítására. Ez sem sikerült, mert franciaországi erdélyi magyarjaink nagy része még ma sem törődik összetartozásával, egyesületbe való tömörülésükkel azért, mert kenyérgondjaik lekötik minden idejüket. A szervezkedések megszakadásának egyik oka az is volt, hogy Déry Zoltánt nagy anyagi gondjai teljesen lekötötték, munkakedvét megőrlték.

— Déry Zoltán 37 éves dési származású. A budapesti egyetem közgazdasági karán hat félévet

Előfizetőink szives figyelmébe ajánljuk, hogy a Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyek a kiadóhivatalunkban már kaphatók.

végzett. Tanulmányai folytatására néhány évvel ezelőtt Párizsba jött, de itt mindent abbahagyott, mert nem volt pénze. Vagyontalan ember. Végigharcolta a világháborút és szép katonai kitüntetésekkel rendelkezik. Itt nagy nyomorban élt, szobafestő lett, majd fegyvergyártó. Jelenleg Nizzában él és lámpacernyőkészítéssel foglalkozik.

Háromszéki székely festő képe a belga királyi udvarban.

— A Franciaországban élő székelyek leginkább gyárimunkások és francia üzemekben dolgoznak. De van néhány szellemi munkás is közöttük és néhány képzőművész. Az utóbbiak közül megérdemelt országos sikereket ért el Erdélyi Ferenc háromszéki származású székely festőművész.

— Erdélyi Ferenc huszonhét éves. Miután Budapesten elvégezte a Szépművészeti Akadémiát, Franciaországba jött. Öt éve él Párizsban és itt ismert nevet szerzett magának. Képeivel királyi udvarokban találkozhatunk. Nagy örömmel szolgál, hogy beszélhetek munkásságáról, amelyet otthon nem ismernek. Az óhazabeli magyar sajtó nem foglalkozik velük, erdélyi újságíró pedig alig-alig keresett fel. Otthon élő székelyföldi és erdélyi barátaink és ismerőseink mos fog először tudomást szerezni munkánkról.

— Erdélyi Ferenc többször van távol Párizstól, tanulmányúton. Felesége magyar nő, kolozsvári származású Pusztafy leány. Erdélyi többször kiállított már. Így megfordult Algírban, Madridban, Brüsszelben, Antwerpenben. Hágában. Kevésbé Franciaországba való érkezése után Spanyolországba utazott és itt tanulmányozta ezt az érdekes és változatos népet. Sokáig dolgozott Spanyolországban, ahol Madridban önálló kiállítása volt. Itt érte a királyi udvar részéről az a magas kitüntetés, hogy a királyné lakosztálya számára megvásárolták egyik spanyolországi képét. Azóta forradalom ütötte el XIII. Alfonzot és feleségét és így ma a kép sorsáról nem tudunk. De nem hinnénk, hogy a forradalom megsemmisítette volna.

— Madrid után Erdélyi Ferenc Brüsszelben szerepelt önálló kiállítással. Itt is nagy sikere volt. A belga királyné is meglátogatta tárlatát és megvásárolta egyik képét a belga királyi udvar számára. Később az antwerpeni állami múzeum is megvette egyik képét. Erdélyi Ferenc ebben a pillanatban Hágában van, ahol kollektív kiállítására készül.

Erdélyi Ferenc nagy sikerei a székely tehetség és őserő ragyogó megnyilatkozásai. Munkássága a magyar névnek is dicsőségére szolgál és a külföldi országok elismerései a magyar tehetség, a magyar nagyság őszinte megbecsülése.

Kalandoz utak — kalandos sorsok.

— A Székely Kör megalakításán sokat fáradoztak még velem együtt Kiss Pál, Nagyos Géza, dr. Kertész Béla, Kovács Dávid és Bálint József. Ők a franciaországi székelység elitje. Sorsuk kalandos, változatos, érdekes. Dr. Kertész Béla háromszéki székely. Itt doktorált és ma egy francia ügyvédi irodában dolgozik. Párizsi jogászévei alatt zenészkedéssel kereste meg a kenyerét. Nagyos Géza csiki származású és hét éve él itt. Érettségizett ember, több évet végzett a párizsi egyetem jogtudományi karán. Jelenleg hegedül egy kávéházi zenekarban és így keresi a kenyerét. Azelőtt bankszolgá volt, majd kiszolgálópincér. Folytatni szeretné tanulmányait. Kovács Dávid udvarhelymegyei. Rendezett anyagi körülmények között él, a Roul cipőgyárban önálló üzeme van: itt fonott cipőt gyárt. Öt éve él Párizsban. Bálint József komoronyi egy előkelő angol családnál. Csikmegyei, régen él Franciaországban.

— Közöttünk azonban legérdekesebb sorsa, legszebb pályafutása Kiss Pál belafalvi székely műkövőmesternek van. Kiss Pál dédunokája Kiss Ernő vértanú honvédtábornoknak. Tehetségével az egyiptomi és szíriai királyi udvarokig jutott el. Dúsgazdag ember. Huszonöt éve él Franciaországban.

RUFFY PETER.

TÁRSADALMI ÉLET

A MAROSVÁSÁRHELYI VÁROSI ZENEISKOLA

LA fényes közönség jelenlétében, nagy zenei program keretében ünnepelte meg 25 éves fennállását, a Kultúrpalota dísztermében. Ünnepi beszédet mondott dr. Ferenczy Zsigmond kamarai képviselő, a beteg dr. Antalffy író-tanár helyett, ismertette az intézet negyedszázados történetét, megemlékezve dr. Bernády Györgyről, mint alapítóról és Metz Alberttről, mint az intézet első igazgatójáról. A műsor számai voltak Metz Albert *Ballade*, Mozari *Simfonia G-moll*, Schumann *Koncert A-moll*, Enescu *Georghe Rapsodie Roumaine*, Bach *Fantasia*, Beethoven *Trippekonzert*, Mendelsohn *Konzer E-moll* és Liszt *Rapsodie* című zeneművei, amelyeket a marosvásárhelyi *Református Dalkör*, a szászrégeni *Polgári Dalárda*, a *Filharmonikus Zenekar*, valamint a zeneiskola tanárai: Haják Károly, Kozma Géza, Vancea Zenó, Metz Piroška, Olga Costin, Max Costin, Chovan Richard és Erkel Sarolta adták elő. Az estély mindenben méltó volt a zeneiskola multjához, magasabbrendű zenei hagyományaihoz, amelyet az igazgatóság eddig igyekezett szemelőtt tartani.

EGY FIATAL PLÉBÁNOS SZINDARABJA. Dr. Buzás Gerő mezősámsoni plébános *A csuhás* című színművét nagy sikerrel adták elő Mezőbándon a Mezőség intelligens műkedvelői. Visky Gyula bándi református lelkész tartott bevezetést, örömmel mutatva rá, hogy ismét egy kommunista-ellenes színdarab kerül színre. A nézőközönség sokáig ünnepelte a darab szerzőjét, a tehetséges fiatal papot. Örömmel látjuk, hogy a *Dúsgazdag* című színmű után, amely nagy sikert ért el erkölcsnemesítő tartalmával Erdély műkedvelő színpadjain, most újabb olyan darabot írt egy tehetséges lelkész, amely műkedvelői előadásokon is előadható, mint a mezőbándi előadás is bizonyítja. A darab eszmei tartalma: egy modern, intelligens emberben a hit és hitetlenség harca, amelyből a hit kerül ki győztesen a vértanúság predentaljái. A darabról felhívjuk a műkedvelő egyesületek figyelmét.

A SZÉKELYHIDI IPAROS OTTHON műkedvelő gárdája folyó hó 13-án és 14-én nagy sikerrel hozta színre a *Nótás kapitányt*. A grófkisasszony szerepében pompás megjelenésével és ügyes játékával Vargha Mária hódított, míg Nedeczky Béla, mint herceg, Németi József, mint őrmester, Weinberger, mint közhuzár, Kiss Irén, mint kantinos lány arattak nagy tetszést és sok tapsot. Jók voltak még Novák Alfréd, a kapitány, Szamos József az ezredes, Javrek az udvarmester s Kiss Etuka Bébi grófnő szerepében. A darab rendezése Róder Oszkárt dicséri. Mindkét előadást zsúfolt terem közönsége tapsolta végig.

MEGJELENT
MÉCS
LÁSZLÓ
LEGYEN VILÁGOSSÁG

Az országoshírdő költő re-mokkbeharagott új verset.

Ara füzve: 108 Lei.
kölve: 168 L. és portó.

MÉCS LÁSZLÓ
Üveglegenda
Ara: füzve 120 Lei.

MÉCS LÁSZLÓ
HAJNALI HARANGSZÓ
Ara: füzve 130 Lei.

ATHENAEUM KIADÁS.
Kaphatók:
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Bra
latk
ma

Bu
körök
dolf b
ezeket

emberi
kultúr
kisebbs
erről a
hétterb

A

Brands

Br

nyilatk

—

tában v

zó reví

A

Gyár

—

Lera

—

—

—

Cost

kijel

nagyo

—

Buk

közül C

az utób

hitlerisz

lapba, a

ad vissz

Kies

között C

óta izga

szerződ

visszaáll

háború

is állást

nak Erd

oroszkor

rudzsát.

akarja.

fegyverre

felfegyve

háborút

ellen is.

ge. Ugy

kai párt

A K

rest. Saj

ban látó

ban. A p

fürdőn l

szobrot f

szoborlel

lékünne

nestinél,

lyén vesz

A Gaz

formáj

1 blokk

ugvanott

Éticheta

László

vá

Brandsch brassói hírségnyilatkozatát hitlerellenesnek magyarázták Bukarestben

Bukarest. Saját tud. Bukaresti politikai körökben nagy feltűnést keltett Brandsch Rudolf brassói beszéde, amelyben többek között ezeket mondta:

— Nem szűnünk meg remélni, hogy az emberiségben diadalra jut a gondolat, hogy kultúrseygen valakit azért üldözni, mert egy kisebbséghez tartozik. Mi nem mondunk le erről a felfogásról, amely most, úgy látszik, héttérbe szorult.

A *Dimineata* ezt arra magyarázza, hogy Brandsch állást foglalt a hitlerizmus ellen.

Brandsch beszéde végén, hosszabb hírségnyilatkozat után a következőket mondotta:

— Személy szerint kijelentem, hogy a meghatározottabban és felelősségtünk teljes tudatában visszautasítjuk az országunkra vonatkozó revíziós törekvéseket.

AMONIL

kénkészítmény, gyümölcsle, szőlő, egres és más növények lisztharmit és más gombabetegségei ellen.

Gyártja:

Moskovits Ipartelepek Rt. Oradea.

Lerakat:

Andrényi Károly és Fiai Rt. Oradea.

Lévy József és Fia, Salonta
Militzer Ferenc, Siml. Silv.
Brüder Ignázt, Marghita.

Costachescu a szenátus elnöke kijelentette, hogy Hitler a legnagyobb ellenség, aki fel akarja osztani Nagyromániát

Bukarest. Saját tud. A román politikuskok közül Costachescu, a szenátus elnöke fordult az utóbbi időben több ízben is a romániai hitlerizmus ellen. Ujabban cikket írt egy jasi lapba, amelyet a *Dimineata* nagy elégtétellel ad vissza.

Kicsoda Hitler? — írja e cikkben többek között Costachescu, — egy német, aki évek óta izgat Németországban, követeli a békeszerződések revízióját és az európai országok visszaállítását azon határok közé, amelyek a háború előtt voltak. Így Hitler *Románia ellen is állást foglal*. Vissza akarja adni a magyaroknak Erdélyt, az osztrákoknak Bukovinát, az oroszoknak Beszarábiát, a bulgároknak Dobrudzsát. Hitler Nagyrománia megszüntetését akarja. De ő jól tudja, hogy a revízió csak fegyverrel történhetik, azért hozzáállott, hogy felfegyverezze a németjeit. Hitler mindenáron háborút akar, természetesen háborút Románia ellen is. Ő tehát Románia legnagyobb ellensége. Ugy a kormánynak, mint az összes politikai pártoknak szembe kell vele szállania.

A király a Bánságba utazik. Bukarest. Saját tud. A király június első napjaiban látogatást tesz a Bánságban és Olténiában. A program szerint június 2-án Herkulesfürdőn lesz, ahol ekkor egy Ferdinánd mellszobrot fognak leleplezni; 3-án Oravicán lesz szoborleleplezésen, 4-én Turnuszeverinben emlékünnepeken vesz rész Ófelsége, 5-én Tiganaestnél, a Dunahid alapkövetételének ünnepélyén vesz részt a király.

A Gazdasági Kamara által előírt hivatalos formájú **Órlesi bizonylatok (Adeverința)**

1 blokk 100 perforált lappal: 40 lei, valamint ugyanott az előírt és zsákokra ragasztandó «Eticheta» 1000 drb 150 lei. Kapható a **Szent László-nyomda r.t.-n**él Oradea — Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 5.

A csehszlovákiai magyarság a népek önrendelkezési jogát követeli

Szentiványi József képviselő beszéde Szlovenszko és Ruszinszko önkormányzatáról

Léváról jelentik: A csehszlovákiai Magyar Nemzeti Párt nagygyűlésén Szentiványi József, a párt vezére nagy beszédet mondott a párt politikai feladatairól és hivatásáról.

Kijelentette többek között, hogy a csehországi magyarságnak jogában áll saját jövődjének sorsát megtárgyalni. Joga van tiltakozni is az ellen, hogy a magyarságot a csehszlovák köztársaságba kebelezzék be.

— Mi, felvidéki magyarok a trianoni szerződés ratifikálásához nem járultunk hozzá — mondotta Szentiványi. — Miniket akarunk ellenére egy idegen államba kebelezték be. Nyíltan látható a cseh kormány az a törekvése, hogy a magyarokat minél szűkebb területre akarja összeszorítani s hogy a magyarság elnemzetlenítését akarja elérni. Ezért telepített tisztán magyarlakta területen, 100 ezer holdon cseheket. Ezért létesített tiszta magyar falvakban 178 cseh iskolát.

— Követeljük — folytatta Szentiványi — az egyenjogúságot. Figyelemmel vagyunk a Felvidéken élő összes népek iránt. Együtt működünk a keresztény szocialista párttal, a szepességi németekkel, sőt együttműködünk a felvilágosított, ellenzéki felvidéki pártokkal is

Szlovenszko és Ruszinszko autonómia-jáért.

— Bizunk az igazságtalan szerződések revideálásában, bizunk erőnkben, kitartásunkban és bizunk a magyar jövőben.

A magyar képviselőházban az utódállamokkal való békés megegyezést várják

A képviselőházban hétfőn este Perényi Miklós báró nagy érdeklődéssel kísért felszólalásában kijelentette, hogy új békeparancsral soha sem lehet a határokat megváltoztatni, csak ha az utódállamok is belátják annak szükségességét. Ezért van jelentősége Benes cseh külügyminiszter expozéjának, bár említett feltételei elfogadhatatlanok.

A szónok ezután az utódállamokban elkövetett kisebbségi sérelmeket sorolja fel.

Utal Charles Duboisra, aki azt mondta, hogy az utódállamok fennhatósága a területek felett önmagától megszűnik, ha nem tartják szem előtt a kisebbség védelmi politika követelményeit. Végül reményének ad kifejezést, hogy a szerződések revíziója békés alapon rövidesen meg fog történni.

Az angol közvélemény meghökkent a háborús nekilendülés miatt

Az amerikai kiküldött lehűtő nyilatkozata. — A sajtó illetlennek mondja a német kiküldött elleni föllépést

(London.) Az angol politikai közvélemény eddigi szenvedélyesebb nekilendülése megtorpant. Kissé lehűtően hatott Norman Davis amerikai kiküldöttnek az a kijelentése, hogy Hailsham lord hadügyminiszter túlzásba ment a Németország ellen tett legutóbbi alsóházi kijelentésével.

A *Morning Post* a Londonban időző Rosenberg német kiküldött elleni tüntetésekkel foglalkozva, azokat illetleneknek mondja. Rosenberg korrektil és az angol állam iránti tisztelettel lépett föl és így elvárhatta volna, hogy vele szemben is tisztelettel legyenek. Semmi mentsége nem lehet annak, hogy a német kuszorut az ismeretlen katona sárjából eltávolították.

A *Daily Telegraph* ugyanerről írva, azt mondja, hogy a német kiküldött elleni föllépés „nem volt angol eljárás”.

(London.) Az *Evening Standard Hailsham* lord hadügyminiszter beszédével foglalkozva, azt mondja, hogy a miniszternek a németek elleni megtorlásokról való kijelentései nem voltak helyesek. Ha a Ruhr-vidéket akarnák megtorlasképpen megszállani, ez éppen úgy ellenkező eredményt váltana ki, mint ahogy eddig is bebizonyosodott e megszállásnak az eredménytelensége. Ha pedig egyéb szankciókat, bojkottokat, piaci elzárásokat és más hasonlókat akarnának alkalmazni Németország ellen, ez se történhetnék meg egész Európa strukturájának halálos megsértése nélkül.

A Daily Mail sürgeti a háborús bonyolódás helyett a békeszerződések újratárgyalását

Londonból jelentik: A *Daily Mail* az Európát fenyegető veszedelemmel foglalkozva, a következőket írja:

— Németország talán még nem fejezte be háborús készülődését, de bizonyos idő múlva számolnia kell a háború lehetőségével, főként a német-lengyel határ miatt. Olaszországot Szerbia nyugtalanítja, Szerbia Bulgáriától fél, aki nem ismerte el keleti határait. Magyarország, amelytől hatalmas területeket szakítottak el szomszédai javára, nem ismerheti el ezeket a határokat. Ausztria nem tudja, hova forduljon, Csehország orszakkal akarja megvédeni területi egységét. A Belgrádba érkező útasoknál bombák után kutatnak, Keleteurópa ifjúságát háborúra nevelik. Az általános kijózanodás feltétele a békeszerződések módosítása. A nagyhatalmaknak meg kell egyezniük a 14 éves tapasztalat nyomán. A közjó érdekében nem csupán egyes háborús követelések leke-

nyerezésére van szükség, hanem a igazságtalanságok orvoslására. Másik eshetőség csak a civilizáció teljes összeomlása lehet. A béke biztosításáért érdemes nagy árat fizetni. A danzigi korridor, a magyar határok, a dunavidéki gazdasági korlátozások problémáját el kell intézni s a közvetlen érdekelt kis nemzeteket is meg kell hallgatni.

Elsőáldozási emléképek,

két nyomással, két szinezésben, csinos izléses kivitelben kaphatók az Erdélyi Lapok kiadóhivatalában.

Oradea, Strada Regele Carol 5.
A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2.50 lei, a kisebb méretűek (14×23 cm.), ára 1.50 lei.

MAGYAR KARAVÁN ITÁLIÁN KERESZTÜL

A virágok városában. Mulatságos epizódok. Megkerül az elveszett útitársnő. — Képek között. — A katedrális.
III. „Tiszteljétek a legnagyobb költőt!”

Ejfélkor érkezünk meg a firenzei pályaudvarra.

A peronon már várakozott a Triesziben lemaradt kolozsvári hölgy. Szeme piros volt és orra duzzadt a sirástól.

— Csakhogy megint együtt vagyunk! Bankba mentem, pénzt váltani. Mire visszajöttem, a vonatnak se híre, se hamva... Jaj, de megijedtem...!

Ha már ennyit elfecsegtem, a többit is elmondom. Később odajött hozzám a póruljárt hölgy és — kezét szívrehatóan kulcsolva össze, — kérlelni kezdett:

— Drága szerkesztő úr, nagyon kérem, ha Istent ismer, ne írja meg, hogy mi történt velem. Megtudja az uram, hogy lemaradtam és sohasem enged el többet utazni... Ugy-e, nem írja meg.

Természetesen megígértem. Dehogy is árulom el, a világot sem... Ime, most sem árultam el az illető hölgy személyazonosságát. Az összes férjek joggal gyantakodhatnak...

Firenze. Forgalmos, óriási pályaudvar.

Az utasok különböző szállodákba való elosztása már előre megtörtént a vonatban. Minden szállodára jutott egy-egy csoportvezető: összesen tíz. A vonatból kiszállva, mindenki helyén maradt vagonja előtt, kezében a legszükségesebb apró holmikkal, mert a nagy csomagok a vonatban maradtak, a fasiszta rendőrség őrizetére bízva. A csoportvezetők végigjárták az utasok sorfalát és kiválasztották a hozzájuk beosztott utasokat. Félegykor elindultak a csoportok a szállodák felé. Elöl a hotelek kiküldött pincérei nagy táblákkal, amelyeken a szállodák nevei ékeskedtek.

Példás rendben folyt le minden.

A szállodák kényelmesek voltak, tiszták és csöndesek. A kiszolgálás pontos, gyors és udvarias. Mindenki megkapta szobáját, ahol megmosakodott és lefeküdt.

A csaknem kétnapos utazásba alaposan el-fáradt magyar karaván tíz szállodában aludt, pihegett csöndesen, hogy erőt gyűjtsön a másnapi és későbbi nagy látványokra.

- Un espresso!
- Subbito, Signore.
- Una tazza di latte!
- Sì, latte. Capito.

Sürgött-forgott a pincérhad a reggelinél. Minden csoportban volt egy-két ember, aki türethetően beszélt olaszul, ezek azután tolmácsolták a többiek kívánságait is. De a pincérek, portások, szállodások legnagyobb része tudott németül, angolul vagy franciául.

A kipihent utasok jókedve határtalan volt. Féktelen vidámsággal tréfálkoztak a pincérekkel és szobalányokkal. Legnagyobb kedvük abban tellett, hogy olasz hangzás szerint elferdített szavakkal beszéltek az értetlenül bámuló, zavartan mosolygó itálánokkal.

— Faio il labo! — panaszkolta az egyik, keserves arccal vágva és fájós lábára mutogatva.
— Ciocolo il mancio! — köszönt valaki udvariasan egy elegánsan öltözött hölgynek, aki nevetve köszönt vissza:

— Buon giorno.

Még mulatságosabb volt annak az utitársnak az esete, akinek szüksége volt kofferére és azért bevittette azokat a szállodába. Közderült-séget keltve kiabált ki a fülke ablakán:

— Hordaro! Hordaro!

Majd mikor megjelent a hordár, rámutatott két bőröndjére:

— Chetto ciomaggio!

A hordár szó nélkül levette a két koffert és indult kifelé.

— Lám, milyen kitünően tudok olaszul, — dicsekedett kacagva a mi magyar barátunk. Mire visszafordult a hordár a lépcsőről és csöndesen így felelt:

— Ördögöt tud, Uram! Én tudok magyarul. Düledeztünk a fékevesztett nevetéstől.

*

Most hallgattasd el a tréfát krónikás és némitd el a nevetés zaját. Ahitattal hajtsd le fejedet az emlékezés előtt, amely szárnyára vesz és visszaröpít a szépségek birodalmába. Leírni úgy sem bírod; legalább sajátmagadnak éld át újra mindazt, ami kerekre tágult szemeden keresztül lelkedre zuhogott: Vésd mélyen lelkedbe, szódd szived szövetébe, tedd mulhatatlanul részévé életednek.

Reggel nyolc órakor találkoztunk valamennyien a hatalmas dóm lépcsőzetén. Szemben állva a gigászi, gazdag díszítésű gótikus-reneszánsz falakkal, talán nem is az volt a legfontosabb, hogy hét évszázad tekint le ránk e falakról. A régiség, a nagyság, a művészet, a pompa és egyszerűség, az áhitat és lelki ujjongás tozódó lelkesedésének ez a bűbajos, lenyűgöző keveréke földbe gyökerezeti a lábukat. A hatalmas rezetta, a 13—14-ik századból való mozaik-ablakok, a Della Robbia testvérek gyönyörű sieni terracotta domborművei, Michelangelo szoborműve, a márvány nemesen csillogó uralkodása, a méretek káprázató nagyszerűsége és kecses aránya parancsolóan állnak a lélek elő és követelik a csodálatot, az áhitatot és meghatódást, amelyeket senki sem tud megtagadni.

A templom belső, szépséges, mintás kövezetén, amelyet Dante Alighieri lába érintett valamikor, egyszerre háromszáz erdélyi magyar ereszkedik tédre a lélek, a művészet, a szépség érezhetően jelenlevő Istene előtt...

Mire kijöttünk a templomból, a társaság egy része már a bapstérium gyönyörű domborművekkel díszített bronzkapuja előtt esett ámulatba. A híres keresztelő kápolna, amely öt-hat évszázaddal régebb, mint a dóm, patinás ódonágával követelt csodálatot és elragadtatást.

Ki a Signoria-térrel!

— Ezen a helyen égették meg Savonarolát!

— Ez a Loggia dei Lanzi.

— Ime a karcsutornyú Palazzo Vecchio, Firenze régi tanácsháza.

Háromnegyedóra múlva léptünk be az Uffizi-képtárba, amelyet eddig még a világ egyetlen képtára sem mult felül. A szédület órái voltak ezek. Az előre felkészültek boldog izgatottsággal rohantak reprodukciókból régóta ismert kedves képek elé. Giovanni Bellini, Veronese, Tiziano, Leonardo di Vinci, Michelangelo, Filippino Lippi, Perugino, Rubens, satöbbi, satöbbi. Ki győzné valamennyit felsorolni. A vezetők és magyarizók hangja légyzümögéssé halkult a terem-ből-terembe szédülő, káprázó emberek fülében.

Dr. Bánáss László pápai kamarás, a társaság egyik vezetője, a művészetek mély ismerője kisebb csoporttal járt végig a képtáron.

— Innen tessék nézni, ebből a sarokból. Ugyebár, csodálatos! Tessék azt az arcot megfigyelni!

Amint teremről-teremre haladtunk tova, a

Magyarok! Olvasatok és torjasszék a legősintébb magyar napilap az **Erdélyi Lapok**

mozaikszerű, vibráló impressziók kezdtek egyes egésze összetevődni. A tudós magyarizáló szavai nyomán, amelyekkel mindenütt meg tudta ragadni a leglényegesebbet, eleven, megfogható valósággá változott a művészet egész történelme, fejlődésének minden állomása.

O, Tizian Flórája, Heverő Vénusza, Leonardo Angyali Üdvözlete, Botticelli Tavasz Allegóriája és Vénusz születése, Raffael Maddonnái, Corregio Szent Szűze, Dolci édesarcu, gyermetes Maddonnája, Elisabetta Le Brun félig nyílt szájú, hamvas, üde önarékepe, meglátlak-e még egyszer benneteket? Vagy veletek is csak futólag, egyszer találkozik az ember, elmosódó, elsuhanó pillanatra, mint a kerülgető, hűtlen boldogsággal?

A modern pictura termeiben találkoztunk először magyar nevekkkel: Benczur, Szinnyei Merse Pál, László Fülöp, Csók István remek képei hirdetik a naponta ezerszámra beözönlő idegeneknek a modern magyar művészet di-csőséget.

A házak fölé épült, érdekes légi folyosón mentünk át az Arno tulsó partján levő Pitti-képtárba. A cimerekkal, családi arcképekkel zsufolt folyosó ablakaiból festői a látvány. A környező dombok, hegyek, a város, a dóm, lent az Arno csillogó habjai és a különösen beépített öreg hid, jobbra-balra az ékeszereszek fecskéfészekszerű kis tüzleteivel.

Ujra csak csoda: A Pitti-képtár! A Medici, Pittiek és Savoyaiak minden pompája összezsufoltan él a paracsilláru, selyemtapálás termekben. Az egyik teremben döbbentő fényességgel áll a Savoyaiak skarlátpiros trónusa.

Szobrok, vázák, márványok! És újra képek és képek és képek. O, Madonna della Sedia, ne engedd, hogy valaha is elfeledjem mélyesen komoly és mégis mosolygó nézésedet!...

Délben mindenki kevesebbet evett és kevesebbet beszélt az asztalnál. A hébe-hóba felhangzott nevetések mögött komoly megilletődöttség bujkált.

Délután mindenki szabadon oszthatta be idejét a vonat indulásáig.

En Perédi György bátyámmal és barátommal kovácsoltam közös programot. Megnéztük elsősorban is a Santa Maria Novella templomot. Azután a Santa Croce templomot. Fra Angelico. A Santa Croce előtt Dante szobra. Bent hatalmas Dante-síremlék, rajta felírás: „Tiszteljétek a legnagyobb poétát!” Közvetlenül mellette Michelangelo Buonrotti síremléke.

Dante ódon szülőházához dőcögött velünk az ócska fiakker. Szűk utcák, telve hájjal és régiséggel: a házak mindegyikéről a régiség eleganciája és tisztá nemessége tekint alá.

Giardino di Boboli. Most értjük meg, hogy miért Firenze Firenze: a virágok városa. Ez talán a világ legszebb parkja. Visszajövet ismét elhaladunk a Pitti-palota óriási, parancsoló, sötét falai mellett. Gyönyörű, modern villasoron keresztül, a parkon át, virágágyak között, kecsesen kigyózó serpentinon megyünk fel a Piazzale Michelangelora. Ott áll a nagy szobrász remekműve, a hatalmas Dávid-szobor.

A hegytetőn fensíkszerűen kiképzett remek térről csodálatos kilátás nyílik a városra. A napok óta gomolygó fellegek szétszakadnak s egyszerre csillogó napsugár aranyozza meg Firenzét, a művészetek történelmének, a reneszánsznak legnagyobb városát. A szépség, nemesség, gazdagság, béke és virágok feledhetetlen városát.

— Tyhü, az áldóját, — kiált fel Gyurka bátyám riadtan, órájára pillantva. Beugrunk a kocsiba.

— Az állomásra! De hajts, atyámfia, ahogy bírsz, mert lemaradunk.

Eppen, hogy megérkeztünk és máris indulunk.

Míg lassan megindul a magyar karaván kis különvonata, magamban fogadalmat teszek, hogy akármilyen uton-módon, bármilyen áron, visszatek még egyszer életemben Firenzébe.

Az utitársak most is ünnepélyesek, hallgatagok.

Délután háromnegyed hat... Tram-fa-fa — robogunk a hívogató Örök Város, Róma felé. (Folytatjuk.)

Dsida Jenő.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 802.

Talleyrand halála

1838
május
17

Hogy mennyire nemes és magasztos lehet a diplomácia, hogy milyen nemes és népek, nemzeteket mentő hiobást tölthet be a diplomata, azt senki sem bizonyíthatja kecsébbé, mint Talleyrand, a nemzetközi diplomáciának ez az agyafurt, ravasz, rosszindulatu és csak a saját érdekeit képviselő alakja. Míg a magyar Apponyi Albert utat mutatott arra, hogy milyen nemes eszközökkel, milyen magasztos hiobást tölthet be az, akit nemzete megbízott a politika ügyei képviseletével, addig Talleyrand a francia diplomácia és ügynevezett magas politikai fondorlatoknak volt megtestesítője. Mintha a százévi előtti idők térnének vissza... A mai Franciaország is a vallásos Németország ellen kiállt feszítmeget, Talleyrand is az egyház ellen harcolt és elsőnek hirdette az egyházi javak lefoglalásának szükségességét és a papi tized megoonását. VI. Pius pápa ezért ki is közölte az egyházból. Harcolt Talleyrand a forradalom mellett, Napoleon ellen, volt angol követ és császárhű képviselő, majd Napoleon mellé állt és elfogadta tőle a miniszterelnökséget. Aki így tud „laprozni” a magas politika vizein, az lehet fényes szellem, lehet nagy ész, de sem jó hazafi, sem jellemes ember, sem gerinces meggyőződés nem. A nép lehet ingadozó, mert sokféle apró tömegösszetételből áll, de a politikusknak, az igazi politikusknak csak egy meggyőződése lehet. Sajnos, a mai világban is meglehetősen sok olyan diplomata forog a genfi vagy lausanei konferenciák zöldasztalai mellett, mint Talleyrand és egyre kevesebb olyan — mint Apponyi Albert. Már pedig az egyes nemzetek igazságait, jogait és végeredményében boldogulásukat nem a Talleyrandok, hanem az Apponyi Albertek harcolják ki.

A kolozsvári tábla szavazati jogot adott az egyetemi hallgatóknak. Kolozsvár. Saját tud. A községi választások alkalmával a kolozsvári egyetem hallgatóinak egy része szavazati jogot kapott, másik részének kérését pedig elutasították. Ugy volt ugyanis, hogy a törvényszék két tanácsa döntött ebben a kérdésben, de egymástól teljesen ellentétesen. A kir. tábla kedden helyt adott a román blokk felhozott érveinek és azzal az indokolással, hogy az egyetemi hallgatóknak állandó lakhelyük Kolozsvár, szavazati jogukat megadta.

Ghandi agonizál? Kedden délben Bombayból jelentik: Ghandi hétfőn megszegte hétfői hallgatási fogadalmát és szót váltott barátaival. Beszélgetés közben többször rosszul lett. Valószínűnek tartják, hogy az éhségsztrájkját már teljesen legyengült indiai vezér nem tudta, hogy hétfő van, vagy már agonizál.

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párizs 20.38, London 17.51^{1/2}, Newyork 44.4, Bruxelles 72.12^{1/2}, Milánó 26.90, Madrid 44.25, Amsterdam 208.45, Berlin 119, Wien 73.37 (56.75), Prága 15.42, Varsó 58.10, Belgrád 700, Bukarest 308.

A ma legidősebb könyve
MIGRAY JÓZSEF
A MARXIZMUS CSODJE
Ára: 120 lei.
A Sz. István-Társulat kiadása.
Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvoztályánál.

KELYHEK,

ciboriumok, szentségtartók stb. legolcsóbb beszerzési forrása:

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlokészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.

Alapítási év 1863.

Tel. 83-3-44.

70 éves cég.

Elitelték a tordai rablókat. Saját tud. A Discom és Aquila részvénytársaság pénztárainak kirablása és ezekkel kapcsolatos több, más betörés bűnygyében Gáspár és Turzai vezérlete alatt álló betörőbanda tagjai fölött a tordai törvényszék dr. Popa Joan másodelnök elnöklésével hétfőn este 10 órakor egész napos izgalmas tárgyalás után mondta ki a következő ítéletet: a szökésben levő Gáspár Joan ügye külön választatik, felette külön ítélet lesz. A törvényszék Turzai Ferenc visszaeső vádlottat *tíz évi fegyházra*, Vadász Imrét 6 évi, Kiss Gyulát 3 évi fegyházra, Bakó Károlyt két évi fegyházra, Lenard Ionát 1 hónapra fegyházra ítélte. Utóbbinál ezt kitöltöttnek vették a vizsgálati fogságával. Mellékbüntetésekül egytől—ötezer lei pénzbüntetéseket róttak ki. Kiss Ferencet és Szabó Gézárt felmentették. Az elitelték fellebbeztek, míg az ügyész megnyugodott az ítéletben.

Felboncolták a váradai bestiális gyilkosság áldozatát. Kedden déli 12 órakor az olaszi temető hullakamrájában dr. Berariu törvényszéki orvosszakértő Popescu ügyész és Niculescu vizsgálóbíró jelenlétében felboncolta a huszesztendős Jámbor Imre holttestét. A boncolás kétségen kívül megállapította, hogy a legényt ingre vetkőzve gyilkolta meg a tettes, egy kb. 2 centiméter széles pengéjű kés egyetlen szúrásával. A késszúrás áthatolt a szíven, csak miután már az élet megszűnt az áldozatban, csonkította meg borotvaéles késsel a gyilkos. Egyéb zuzódás, vagy sérülés nyoma nem látszik a holttesten. A legény nagyobb mennyiségű alkoholt ivott s a gyilkosság idején még valószínűleg illuminált állapotban volt. A késő déli órákban egy vincellér jelentkezett a rendőrségen, aki kijelentette, hogy a gyilkossággal kapcsolatban nagyon sokat tudna mondani, de fél a bosszútól. A rendőrség a nyomozás érdekében egyelőre nem közli nevét, de kihallgatták és déiben két detektív kíséretében kimentek a szőlőhegyre. Most valószínűnek tartják, hogy a holtpontra jutott nyomozás újabb fordulatot vesz.

Nem lehet egyik hitelezőt a többi kárára kiolégíteni. Kramer Ödön váradai textilkereskedő cég annak idején kényszerre egyeztetést kért és egyik hitelezőjével, a Darabontul poesti céggel úgy egyezett meg, hogy ha a többi hitelezővel is ki tud egyezni, a Darabontulnak 2 millió 638 ezer lejjes követelésére felesége és fia által aláírt váltót ad fedezetül. A hitelezőkkel az egyezés nem sikerült, de a Darabontul a váltókat pereltette. A törvényszék helyt adott Kramer védekezésének, hogy egyik hitelezőjét a többi rovására száz százalékban nem elégítheti ki és a Darabontul elutasította. A kir. ítélőtábla kedden helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

Agyonlőtte szomszédját egy ledöntött kerítés miatt. Bukarest. Saját tud. Bukhaci moldvai magyar községben Gál Antal földműves lelőtte szomszédját, Istók Györgyöt. A két földműves között per folyt egy földdarabért, amelyet a törvényszéken Gál nyert meg s az ítélet után új kerítéssel vette körül földjét. Istók azonban ledöntötte a kerítést, mire Gál leütötte őt. A tettest a bacau ügyészség fegyházába szállították.

Sztrájkot készítettek a váradai ifjúmunkások. A nagyváradai sziguranca a városi villamosmünel és több más ipar és gyárteleplnél megejtett vizsgálat után huszonhárom ifjúmunkást tartóztatott le, akik a nyomozás szerint nagyszabású sztrájkot készítettek elő Nagyváradon. A leartóztatottak névsorát és a nyomozás részleteit még nem adták ki.

Lemondott a magyar koronaőr gróf Ambrózy Gyula. Budapestről jelentik: Hétfőn este a képviselőházban elterjedt a hír, hogy Ambrózy Gyula gróf, koronaőr egészségi állapotára hivatkozva lemondott és illetékes helyen a lemondást elfogadták. Ilyenformán most nincs koronaőr, mert Széchenyi gróf, az egyik koronaőr meghalt, Ambrózy lemondásával pedig a másik koronaőri méltóság is megüresedett. Lapjelentések szerint úgy hírlík, hogy a két koronaőri tisztségre katolikus részről Károlyi Gyula grófot, protestáns részről pedig Teleki Tibort jelölik.

Alagutat építenek a Maas alatt Rotterdamban. Rotterdamból jelentik: A városi tanács a képviselőtestület elé indítványt terjesztett, amely a Maas folyó alatt építendő alagutról szól. Az alagút építési költségei az előterjesztett terv szerint 24 millió forintra rugnak. Az alagutban kizárólag gépkocsik közlekednének. Bekapcsolódna az alagút a legfontosabb utvonalkába, amelyek Rotterdamot összekötik az ország déli részével és nagyobb városaival. A képviselőtestület elvben elfogadta az indítványt és most már csak az van hátra, hogy a város a költségek felosztása dolgában megegyezzen az állammal és Délhollandia tartománnyal.

Magyar diákok tüntetése Bleyer német képviselő háza előtt. Budapestről jelentik: Bleyer Jakabról, a német kisebbség képviselőjéről mindenki tudja, hogy magyarellenes politikát folytat és magyarellenes cikkeket helyez el németországi lapokban. Eddig a magyarság türe Bleyer machinációit, most azonban valaki a magyar-német barátság megzavarása végett az egyetemi ifjuságot ráusította Bleyerre és tegnap Mikszáth-téri lakása előtt hazafias tüntetést rendeztek. Bleyer fia a német diákszövetséghez szaladt s nagyobb csapat német diákkal tért vissza, akik összeverekedtek a magyarokkal. A verekedőket a rendőrség választotta szét és valamennyit leigazoltatta.

Kommunista merénylet egy német rohamosztagos vonat ellen. Vasárnap este pokolgépes merényletet kíséreltek meg kommunisták egy rohamosztagos vonat ellen. Este kilenc órakor a lerthei pályaudvaron egy Wustermarkból érkező vonat több kocsija legöbe repült. Megállapították, hogy az egyik kocsi bombá robbant fel kevés idővel azután, hogy a rohamosztagos utasok elhagyták a vonatot. A rohamosztagosok gyakorlatozásról tértek vissza. A robbanásnak egy súlyos áldozata is van, mert a szerterepülő szilánkok a vasuti töltés közelében egy asszonyt megsebesítettek. A szerencsétlenség még nagyobb lett volna, ha a vonat nem a pályaudvaron kívül álló vasuti sinen áll meg. A szakértők megállapították, hogy a felrobbant pokolgép időzítő szerkezettel volt ellátva, abból nyilvánvaló, hogy előkészített merényletről van szó.

Most jelent meg!
Dr. BAKKAY KÁLMÁN:
TANULJATOK TÖLEM!
TARTALMA:
1. Keresztuti ájtatosság.
2. Negyvennapos böjt misemádságai, leckéi és evangéliumai, összefüggő magyarázatokkal és példákkal. — Nagyheti szertartások.
3. A szentmise imádságai (népekek).
4. Jézus élete és kinszonvédeése a négy evangélium alapján.
5. Sátoros ünnepek (karácsony, husvét és pünkösd) nyolcada.
6. Függelék: a) A hitoktatás fontossága. b) A nő hivatása a háztartásban (szabaduladások).
7. 200 prédikáció példákkal. (760 oldal)
A jubileumi szentév alkalmával igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt.
Ára füzve Lei 200 —
„ kötve „ 250.—
«Erdélyi Lapok» könyvoztálya.

* **Orvosi hír.** Dr. Rosskopf Béla, a nagyváradai tudósanatorium főorvosa, tudószakorvos, orvosi rendelőjét áthelyezte Nagyvárad, Ciorogar (Uri u.) 23. sz. alá. (Szemben a premontrei rendházzal).

Szobrot emeltek Göndöcs plébánosnak Békés-Gyulán. Budapestről jelentik: Gyula város közönségének áldozatkészségéből vasárnap délelőtt leplezték le a város nagy fiának, Göndöcs Benedek apátplébánosnak bronz szobrát. Göndöcs két cikluson át volt a város képviselője és igen nagy érdemeket szerzett a méhészetnek, selyemtenyésztésnek és a dohánytermesztésnek Magyarországon való meghonosítása, illetve fejlesztése körül. Szobránál Lindenberger János apostoli kormányzó mondott beszédet.

Béldi Liszka grófnő halála. Erdély arisztokráciájának népszerű és közszerepében álló tagja volt Béldi Liszka grófnő, aki hosszas szenvedés után tegnap este ősi birtokán, Báldon meghalt. Béldi Liszka grófnő az erdélyi közéletben nagy szerepet játszó, néhai Béldi Kálmán grófnak volt a leánya. Ő maga is tevékeny részt vett a jótékonyági és társadalmi mozgalmakban, valamint állandó érdeklődéssel kísérte az erdélyi kulturális élet eseményeit. Halálát kiterjedt rokonságán kívül Erdély egész magyar társadalma őszintén gyászolja.

Oroszországban tömegesen menekülnek a földművesek a falvakból a városokba. Moszkvából jelentik: Az orosz sikkagokon katasztrófálissá váltak az élelmiszeri viszonyok, aminek következtében a lakosság között éhínség pusztult. A megrémült falusiak nagy tömegekben menekülnek a falvakból a városokba, az idegen nemzetiségű földművesek pedig mindenáron ki akarnak vándorolni az országból. Naponta a falusiak egész oszlopai érkeznek meg a nagy városokba, ahol még hajlékhoz sem képesek jutni és így az utcákon csavarognak és koldulnak. A hatóságok azonban nem sokat törődnek a szerencsétlenekkel. A Szovjet hatalmasainak legfőbb gondja most az a tisztító-akció, amelyet a kommunista párt kezében indítottak. Ez a tisztító-akció hat hónapig tart. Ez idő alatt kizárják a pártból mindazokat a kommunistákat, akik rosszul, illetve polgári módon viselkedtek, vagy pedig részesei voltak valamely sikkasztásnak. Arra számítanak, hogy a tisztító-akció révén százezer egyént zárnak ki majd a kommunista pártból. A tisztogatást a GPU végzi.

Áldott nőnek kétszeres erőforrás az Ovomaltine.

Gandhi éhezésének második hetét kezdte meg. Gandhi, amióta a börtönből kiszabadult és a felesége mellett tartózkodik, sokkal könnyebben bírja az éhségstrájkot. A tegnapi napon a Mahatma éhségstrájkjának második hetét kezdte meg és pedig a körülményekhez képest jó állapotban van. Erre mutat az a körülmény is, hogy kibékült legidősebb fiával, Hilalal-lal, akivel tizenkét év óta politikai differenciák miatt rossz viszonyban volt. A Mahatma orvosai ennek ellenére attól tartanak, hogy az éhségstrájk második hetét Gandhi már nem tudja elviselni. Ezért azt hiszik, hogy a legközelebbi napokban táplálékot vesz magához. A Mahatma újságírók előtt kijelentette, hogy teste az üvegnél is érzékenyebb és minden a lélek állapotától függ.

Hitohtatók figyelmébe!

Előkészítés az első szentáldozásra.

Harminektoldalas füzet, kitűnő segítőeszköz a gyermekek előkészítésére. Ára 4 L.

Ájtatosság a gyermekek első szentáldozása alkalmával

A gyermekek részére írott füzet. Ára 2 50 L. Kapható és megrendelhető mindkettő az Erdélyi Lapok könyvostályában.

Dr. Gálos László

Ára fűtve: 120 lei

Kapható az Erdélyi Lapok könyvostályánál.

Küzdelem a szemérmertlenség ellen.

Budapestről jelentik: A Credo-egyesületek vezetőbizottsága dr. Szóke Gyula felsőházi tag és P. Márk Ágoston elnökletével tartott ülésén foglalkozott a strandolás kinövéseivel és elhatározta, hogy felkéri a belügyminisztert, hasson oda, hogy az utóbbi években elfajult strandolás a keresztény erkölcsiséget ne sértse és a strandokon való öltözködés az üdülési célok mellett megfeleljen a józólás követelményeinek. Ezért kéri, hogy országosan tiltsa el: 1. A fürdőkabinokon kívüli vetkőzést és öltöztést. 2. Tiltsa el az oldalt kivágott és mélyen dekoltált, csupán pántokkal készült, avagy átlátszó női fürdőruhák használatát. 3. Tiltsa el még férfiak részére is a derékig lehajtott fürdőruha viselését, vagy az alsónadrágban való fürdést. 4. Tiltsa el a sportolók úgynevezett sportúszónadrágjának használatát ott, ahol más közönség is van. 5. Napozóhelyek nemenként elkülönítve zártak legyenek. 6. A strandokat lehetőleg megfelelő érzékkel bíró polgári ruhás rendőrök ellenőrizzék és az izléstelenül, vagy bizalmaskodóan viselkedőket azonnal távolítsák el. Az izléstelen, vagy szemérmertlen öltözködés miatt a strand tulajdonosa legyen felelősé téve. 7. Tiltsa el a fürdőruhában való táncolást, teniszszétést és biciklizést.

* **Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorrra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését és könnyű székletet biztosít.**

Tizenötezer lei kártérítés a kidőlt fa miatt. Nagykároly. Saját tud. A múlt év augusztusában a várkastély parkjait szegélyező nyárfa-óriások egyike az esőzésektől meglazult talajból kidőlt és ágai egy arra haladó bérkocsira zuhantak. A bérkocsiban dr. Szankó Gyula magyarországi tisztviselő ült, akit a lezuhanó ágak fején sértettek meg és ruhája is széjjel-szakadt. Dr. Szankó kártérítést követelt a várostól és hosszas huza-vona után most 15.000 leiben kiegyeztek. Ugyancsak megtérítette a város a bérkocsis karát is.

Szervezkednek az orosz hitleristák Berlinben. Berlinből jelentik: A német főváros nyugati részében, a Fehrbelliner Platzon, ahol az új ortodox orosz templom is épült, mostanában gyakran láthat az arrajáró férfiakból álló csapatokat, amelyek katonai gyakorlatokat végeznek. A férfiak közül legtöbben horogkeresztet viselnek civil ruháikon, de egyenruhás alakok is láthatók közöttük. Az uniformisuk hasonlít a német nemzeti szociálisták egyenruhájához, a különbség csak az, hogy ingük orosz-szabás szerint készült és a horogkereszt jelvény fehér-kék-vörös színek-ből állították össze. A gyakorlatozó csoportok, az ujonnan alakított orosz nemzeti szociálista párt rohamosztagai. Az új párt a legszorosabb összeköttetésben áll a német Hitler-mozgalommal és hazája feltámadását akarja előkészíteni. Az orosz nemzeti szociálisták magukévá tették Hitler programját és ennek értelmében a bolsevizmus bukása után a német-orosz egyezségeen akarják felépíteni az új Oroszországot.

Ötszázhatvanezer ember nézte meg a Budapesti Nemzetközi Vásárt. Budapestről jelentik: Hétfőn este bezárult a budapesti nemzetközi vásár, amelynek nyers mérlege minden tekintetben kedvező. A vásár 10 nap alatt összesen 35 állam polgárait, 560.000 látogatót vonzott a magyar fővárosba. 66 ezer az idegenek száma. Ebből 48 ezer vidéki, a többi külföldi. A statisztika szerint az idegenek arányszáma a következő: Csehszlovákiából 30 százalék, Romániából 20 százalék, Jugoszláviából 8 százalék, Ausztriából 70 százalék. A többi megoszlik más külföldi látogatók között. Így számosan jöttek el az Egyesült Államokból, Lengyelországból, Angliából, Hollandiából, Görögországból, Franciaországból, Belgiumból, a Balkánról, Dániából, Indiából és Chiléből. A vásár látogatói által elköltött összegeket több millióra becsülik. De nemcsak a vásár látogatottsága volt nagy. Igen élénk volt az üzleti forgalom is, ami főként a külföldre, sőt a tengerentúltra irányult. A belföldön lekötött üzletek értékét több millió pengőre becsülik.

Azonnal segít a jóízű Koprol haszajtó csokoládé.

Gyilkos cselédleány. Csíkszereda. Saját tud. Ez év január 5-én történt, hogy Kolombán Katalin 20 éves cselédleány azzal az ürüggyel, hogy gazdájának, Szöllösi Arnold tölgyesi gyógyszerésznek a ruháját viszi ki takarítani, bement a gyógyszerész hálószobájába és terepszemlét tartott. Mikor látta, hogy a gyógyszerész alszik, ellopta 800 lei készpénzt és még más apróbb értékes tárgyait és kicsietett a konyhába. Ott felöltözködött, magához vette a lopott tárgyakat, kezébe vett egy fejszét s az egyetlen kijáraton, a hálószobán keresztül meg akart szökni. A gyógyszerész mozgólódni kezdett, mire a leány megijedt, eljettette a lopott holmikat s a fejszével ösztör a gyógyszerész felé sújtott. Két ütés még almában érte a gyógyszerészt, csak a harmadikra ébredt fel, de már védekezni nem tudott. Időközben a leány elmenekült, de a csendőrség elfogta. A törvényszék szándékos gyilkosság kísérlete címén négy évi nehéz börtönre, politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére ítélte. Ugy az elítélt, mint az ügyészség fellebbezett.

Napi 150 mérges kigyó szállítására vállalkozott egy török kereskedő. Istambulból jelentik: A konstantinápolyi kereskedelmi kamara komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy szérum előállításának céljaira mérges kigyókat szállít a külföldre. Erre a hirre 25 szállító jelentkezett a konstantinápolyi kereskedelmi kamaránál, közöttük egy Hadzsi Ibrahim nevű kereskedő is, aki arra kötelezte magát, hogy naponta 150 mérges kigyót szállít le.

Eltűnt az árú. Csíkszereda. Saját tud. Alter Márton gyergyóbékási kereskedő egy mázsa pamutáturúndot rendelt az egyik szatmári kereskedőtől, ami meg is érkezett a gyegyóditrói állomásra. Mikor utánament, megdöbbenve tapasztalta, hogy pamut helyett csak annak göngyölege van meg, a pamutot valaki ellopta. A csendőrség az állomásfőnökséggel most abban az irányban nyomoz, vajjon a pamutot a vonaton, vagy pedig a raktárból lopták el. A raktárhelyiség zárjain semmiféle erőszak nyomai nem látszanak.

„Amor Sanctus“

Szent Szeretet Könyve
Középkori himnuszok
latinul és magyarul

Fordította és magyarázta
BABITS MIHALY

Gyönyörű amatőr kötés, ára 240 lei

Kapható az Erdélyi Lapok
könyvostályánál.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Nagyvárad:

Péntek: *Tosca*. Főszereplők: Aca de Barbu, Dinu Badescu. Vendégszereplő: Stefanescu Goanga, a brüsszeli opera tagja.

Szombaton: Strausz *Denevérje* kerül színre, amelyben viszontlátjuk a bájos Rózsa Annát. Főszereplők még: Andreescu, Badescu, Spataru, Gavrilescu, Robescu stb.

Vasárnap: *Sámson és Delila*. Sant Saens hatalmas operája. Lya Pop és Octav Arbore a címszerepben. Főszereplők a vendég Stefanescu Goanga, Siomin, Jartzyk stb.

Minden este Jean Bobescu dirigál.

Jegyek már válthatók a színház jobboldali pénztáránál.

Kolozsvár:

Szerda: *Sasfők*.

Csütörtök: az Érik a búzakaralás előkészületei miatt nincs előadás.

Péntek: *Érik a búzakaralás*. Premier.

Szombat: *Érik a búzakaralás*.

Vasárnap délután 5 órakor: *Mágnás Miska*. Délután 6 órakor: *Érik a búzakaralás*. Este 9 órakor: *A cigány*.

Hétfő: *Érik a búzakaralás*.

Nagykároly:

Szerdán: *Cigányszerelm*. Operett. Csermák Lajos jutalomjátéka.

Csütörtökön: *Túl a nagy Kriónon*, operett. Zelenay Piri jutalomjátéka.

Pénteken: *Timosa*, operett.

Szombat délután: *Cirkuszhercegnő*, operett. Este: *Kain*, dráma.

Vasárnap délután: *Kadetszerelm*, operett. Este: *Hollandi menyecske*, operett. Csóka József jutalomjátéka.

Hétfőn utolsó előadás: *Vigózegey*, operett. Fratta Géza jutalomjátéka.

A kiadóhivatal üzenetei

Fábián János, Vituz. A kért üzenet cím: Oradea, Str. Ludovic 2.

Láng Vendel. Nyomatványunk Önre nem vonatkozott. Azt — mint említettük többször — technikai okok miatt minden lapba elhelyeztük. Előfizetése rendben június 30-ig a közölt feltételek mellett.

Baranyai György kályhagyáros, Alsótömös. Az átutalt összegből 200 leit múltév utolsó negyedére könyveltünk, míg a fennmaradó 50 leit 1933 január hóra ácontó.

Előfizetésekre átutalt összegek beérkezését kiadásra csak hírlapilag nyugtázzunk; aki tehát külön értesítésre tart igényt, válaszbelvétel szives beküldését kérjük.

KÖNYVUJDONSÁG!

Dr. SCHMIEDT BELA:
LELKET AZ ÉLETBÉ!

Az álmódva várt katolikus reneszánsz szélesmedrű, nagy mozgalmi „lelkes embert” kíván a küzdőhomokra. Ez a könyv megrajzolja ennek a „lelkes embernek” ideálisan szép római arcát, amelyen nem a vastag nyak, sem a sasorr a lényeg, hanem a tisztán gondolkodó homlok... az imádkozó száj... az égrenéz szem... az evangéliumos fül... és a szemekben ragyogó lélek.

A mű terjedelme 250 oldal.
Ára izléses amatorkötésben 100 Lei.

«Erdélyi Lapok» könyvosztálya

S P O R T

Befejeződtek a főiskolai bajnokságok

Temesvárról jelentik: A főiskolai atlétikai versenyeket tegnap befejezték. A verseny a felázott pálya ellenére is néhány kitűnő eredményt, sőt ifjúsági rekordot is eredményezett. A verseny, amelyen Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár és Bukarest főiskolásai vettek részt, a következő eredményekkel zárult:

100 m. síkfutás: 1. Kovács (Bukarest) 11.1 mp. 2. Dregan (Jasi). 3. Anastaziu (Bukarest).

400 m. 1. Popovici (Bukarest) 11.1 mp. 2. Dregan (Jasi). 3. Barta (Bukarest).

800 m. 1. Popovici (Bukarest) 2 p. 23 mp. 2. Harai (Kolozsvár). 3. Gebefügi (Kolozsvár).

1500 m. 1. Popovici (Bukarest) 4 p. 46.1 mp. 2. Drăgulescu (Bukarest) 3. Harai (Kolozsvár).

4x100 méteres staféta. 1. Bukarest 46.2 mp. 2. Kolozsvár. 3. Temesvár.

Olimpiai staféta. 1. Bukarest. 2. Temesvár. 110 m. gátfutás. 1. Herold (Bukarest) 18 mp. 2. Vitályos (Kolozsvár). 3. Justian (Temesvár).

400 m. gátfutás. 1. Vitályos (Kolozsvár) 63.4 mp. 2. Drinius (Kolozsvár). 3. Anastasiu (Bukarest).

Helyből távolugrás. 1. Butu (Temesvár) 2.99 m. 2. Justian (Temesvár). 3. Vitályos (Kolozsvár).

Távolugrás. 1. Lupan (Kolozsvár) 6.78 m. 2. Butu (Temesvár). 3. Gerhardt (Temesvár).

Hármasugrás. 1. Herold (Bukarest) 12.99 m. 2. Anastasiu (Bukarest). 3. Bujor (Bukarest).

Magasugrás. 1. Czakó (Bukarest) 171.5 cm. 2. Dregner (Bukarest). 3. Rebeles (Nagyvárad).

Súlydobás. 1. Chiulescu (Temesvár) 12.94 m. 2. Herold (Bukarest). 3. Csákány (Bukarest).

Diszkoszvetés. 1. Herold (Bukarest) 37.51 m. 2. Demeter (Temesvár). 3. Csákány (Brest).

Gerelyvetés. 1. Csákány (Bukarest) 49.50 m. 2. Goldis (Bukarest). 3. Mathias (Kolozsvár).

Az atlétikai versenyekkel párhuzamosan tartották meg a főiskolai kard és tőrversenyeket is. A kardbajnokságot Dehelean (Kolozsvár) nyerte meg Hintz (Kolozsvár) és Bartunek (Bukarest) előtt. A tőrversenyben Cernăianu (Bukarest) lett az első. 2. Tola (Bukarest). 3. Bivolaru (Bukarest).

DAVIS CUP

Mint tegnapi számunkban megírtuk, Románia 4:1 arányban vereséget szenvedett Athénben Görögországtól. E veresége folytán kiesett a D. C. további küzdelmeiből. Egyéb eredmények:

Ausztrália—Norvégia 5:0. Az Oslóban megtartott D. C. tennismérkőzésen Ausztrália biztosan nyert.

Kanada—Kuba 4:1. A mérkőzéseket Ott-springsben bonyolították le.

Csehszlovákia—Monako 5:0. Biztosan és megerődemelt cseh győzelem Prágában.

A londoni angol—finn Davis Cup mérkőzésen az angolok 2:0-ra vezetnek.

A magyar vízipóló utánpótlás hétfőn Nordhausenben szállt a vízbe, hogy megküzdjön a Schwimmvereinigung Nordhausen ellen. A mérkőzést nagy fölény után 17:0 (5:0) arányban nyerte meg a magyar csapat. Az uszószerzőkben is mind kivétel nélkül a magyarok győztek.

2 1/2 m. az új magasugró világrekord. A kaliforniai Fresno-ban Walthor Marty 2 m. 4 1/2 cm-t ugrott s ezzel másfél cm-el javította meg Osborne kilenc éve fennálló világrekordját.

Az Újpest a magyar profibajnokság élén. A vasárnapi forduló után az élcsoporthat állása felcserélődött. Az Újpest a Ferencváros feletti győzelmével az első helyre ugrott fel, a Hungária a második lett, míg a Ferencváros a harmadik helyre esett le. A Budai „11” és a III-ik kerület is helyet cseréltek, míg a többi helyezettek változatlanul maradtak. Még 2 forduló van hátra, de nem valószínű, hogy a jelenlegi táblázat változik. Esetleg a Bocsikai fog feljönni az 5-ik helyre.

1. Újpest	20	15	3	2	76:29	33
2. Hungária	20	14	4	2	67:26	32
3. Ferencváros	20	14	3	3	73:20	31
4. III. ker. FC	18	10	3	5	42:30	23
5. Budai „11”	20	9	5	6	38:37	23
6. Bocsikai	19	8	5	6	37:30	21
7. Kispeszt	20	5	7	8	38:52	17
8. Szeged FC	19	6	4	9	29:44	16
9. Nemzeti	19	4	5	10	29:48	13
10. Attila	19	4	1	14	23:47	9
11. Soroksár*	20	3	3	14	26:78	9
12. Somogy*	20	2	3	15	23:60	7

* Az őszi Somogy—Soroksár mérkőzés az április 30-iki játék alapján a Somogy 2:1-es győzelmével van feltüntetve, bár ez még nem tekinthető véglegesnek.

A román Balkán-Kupa csapat. Luchide Octavian, a futball-szövetség főtitkára kijelentette, hogy a Balkán-Kupa mérkőzéseken valószínűleg a következő csapat képviseli Romániát: Cinczér, Vogl, Albu, Robe, Steinbach, Eisenbeisser, Bindea, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis.

Az osztrák tennismérkőzések hatalmas meglepetést hoztak, amennyiben a fiatal osztrák tennisező Kinzel 6:4, 6:2, 3:6, 6:2 arányban legyőzte a legjobb francia játékosok közé tartozó Brugnot. Kinzel a döntőbe került, ahol a Mateikat verő Prenn-nel játszik. Női egyes döntő: Jacobs Amerika—Jendrzjovska lengyel 8:6, 8:6. Férfipáros döntő: Kehrling, Rohrer—Brugnon, Arlens 6:4, 5:7, 5:5, abbahagyva, Kehrling a vegyespáros döntőjébe is bejutott Jendrzjovskával oldalán.

Sertorio nyerte a nemzetközi olasz tennismérkőzést. Az olasz bajnoki tennismérkőzés döntője. Férfi egyes: Sertorio—Martin Legeay 6:3, 6:1, 6:3. Női egyes: Miss Ryan—Mlle Adamoff 6:1, 6:1. Férfipáros: Lesuer, Martin Legeay—Palmieri Sertorio 6:2, 6:4, 2:6, 6:2. Vegyespáros: Martin Legeay, Burke—Gabrovitz, Orlandini 6:1, 6:3. Gabrovitz a férfi egyesben Quitevalletól kapott ki 6:2, 2:6, 7:5 arányban.

MARCZELL MIHÁLY dr.

A BONTAKOZÓ ÉLET

című 8 kötetes neveléstanai munkájának I., II., III-ik kötete.

I. kötet: **„Az egyéniség összelevedői”**

II. kötet: **„A lélek megismerésének művészete”**

III. kötet: **„A gyermek- és serdülőkor lelki képe”**

Minden kötet igen szép, erős, teljes vászonkötésben.

Nevelőknek, szülőknek, iskoláknak, nevelőintézeteknek nélkülözhetetlen segédanyag; a felnőtt ifjúságnak pedig az önévelés vezérkönyve.

Egy-egy kötet ára 280 Lei.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

KÖZGAZDASÁG

Mi a helyzet a román-német vámháborúban?

A *Prager Presse* cím alatt megjelenő cseh-szlovákiai sajtóorganum jelentése alapján az a hír terjedt el a bukaresti és egyes erdélyi lapokban, hogy Németország a romániai származású áruk bevitelét részben eltiltotta, részben pedig rendkívül magasra felemelt védővámokkal lehetetlenné tette.

Németországnak ehhez az állítólagos elzárkózásához az egyes lapok különböző kommentárokat fűznek és azt a látszatot igyekeznek kelteni, mintha a Hitler-féle politikai irányzat újabb „túlkapásával” állanánk szemközt.

A híreszteléseket azonban a Román-Német Kereskedelmi Kamara kiadott nyilatkozatában erélyesen megcáfolja, a német Wolff-iroda pedig hivatalos forrásból a következő nyilatkozatot publikálja: „A bukaresti lapok egyrésze olyan jelentést közölt, amely szerint Németország a romániai származású áruk Németországba való bevitelét megtiltotta s illet-

ve a már kiadott beviteli engedélyek hatályát megsemmisítette volna. Ez a híresztelés berlini körökben nagy meglepetést okozott. Mindenekelőtt megállapítjuk, hogy Németországban semmiféle export-kontingentálás nincs érvényben és ennél fogva természetesen behozatali engedélyekre sincsen szükség. A sajtóhíresztelések tehát már csak ez okból sem felelnek meg a valóságnak. Ami pedig a német-román kereskedelmi szerződésnek bizonyos árunemekre vonatkozó megállapodásait illeti, — Németország e szerződés minden pontjához a legszigorúbban alkalmazkodik.”

Az állami Statisztikai Hivatal hiteles adatai szerint egyébként a német bevitel értéke Romániába a folyó év első negyedében 12.4 millió birodalmi márkára rugott, míg Románia németországi bevitelére ugyanazon időben 15 millió birodalmi márkát tett ki. A kereskedelmi mérleg tehát — Románia javára — 2.6 millió márkával aktív.

Betöltötték a temesvári Kereskedelmi és Ipar-kamara főtitkári állását

Temesvárról jelentik: Mint ismeretes, Lendvai Jenő, aki több évtizeden át volt a Kereskedelmi és Ipar-kamara főtitkára, szolgálati idejének teljes betöltése után nyugdíjba vonult. Helyére kilenc pályázó közül N. Grigore-t, a munkaügyi minisztérium kabinetfőnökét nevezték ki, aki a megerősítő királyi dekrétumot is megkapta. Ugy hírlik azonban, hogy a

választást, illetve kinevezést megfellebbezik, mivel állítólag Grigore-nak csak középiskolai kvalifikációja van, holott a törvény akadémiái képesítést ír elő. Ezenkívül azt is kifogásolják, hogy az új főtitkár, a jogorvoslattal élni szándékozó tudomása szerint, nem tudja igazolni az ötéves közgazdasági praxist, ami pedig szintén törvényes előfeltétel volna a kamara főtitkáriának.

A kolozsvári Iparos Egylet közgyűlése. Kolozsvár. Saját tud. Az Iparos Egylet vasárnap délelőtti tartotta közgyűlését. Hevesi József, aki 30 éve elnöke az egyletnek, meghatározó szavakkal, könnyezve adta elő lemondását, amit a közgyűlés meghatározva hallgatott végig, mert Hevesi elnöksége alatt felvirágoztatta az egyletet. Hevesi József kijelentette, hogy elnökségéről való lemondása nem jelenti az ügyek törődéséről való lemondását is. Dr. Barna Ignác javaslatára Hevesi Józsefet díszelnökké választották meg, nagy lelkesedés és taps között. Al-elnöké választották Demeter Lajost. Tiszteletbeli tagok lettek: Szabó Béni képviselő és Réthelyi Ödön színművész. Az új elnököt, Reiselndorfer Sándort küldöttség kereste fel. Jegyzővé Egyed Sándort, menházi gondnokká Klein Samut, választmányi tagokká: Uray Sándort, Hegedűs Gyulát, Layda Jenőt, Szántai Gyulát, Tibód Lajost, Hajdu Bélát és Kun Frigyeszt választották meg. Reiselndorfer Sándor elnök zárószavában meghatározó szavakkal közönte meg elnöké választását.

SzírIA, Palesztina és TransjordánIA védekezik Bata ellen. Istambulból jelentik: Szíriában, Palesztinában és Transjordániában nagyarányú mozgalom keletkezett a Bata-féle cseh cipőgyár tervei ellen. A híres cseh cipőgyár ugyanis ezekben az országokban saját gyárai révén megkísérelte, hogy a cipőipar magához ragadja az egyeduralmat. A cipőgyár terveit idejében észrevették az ottani iparosok és kereskedők és most egész SzírIA, Palesztina és TransjordánIA kereskedővilága és a cipőipar képviselői közös nagygyűlésre jönnek össze, amelyen megszervezik a Bata-gyár ellen való védekezést.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) 7. Brassó: Paulusz Ferenc Közép-utca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Reg. Maria 24. — Kolozsvár: Dr. Sulyok István, Főtér 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Főtér 60. szám. — Nagykaroly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytárgyüzlet, Püspöki-palota, Str. Lovonics 1. — Zsilbölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarországi képviselet: Dr. Léber János, Budapest, I. Fehérvári-út 78. Telefon aut. 58-8-83. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez, vagy a többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.

Könyvújdonság?

LITURGIKUS LEXIKON

Ez a rendkívül ügyes könyv feljuttja a mai ember számára az Egyház liturgiájának elzártnakéit, megérteti a liturgia képeit, segít, hogy a liturgia „isten színtájkában” megértő lélekkel vehessünk részt.

Igen ügyes összeállítás!

Szerkesztői bencés főiskolai tanárok.
456 oldal, félvászon kötésben 180 Lei és portó.
Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.

Lakás

Kiadó lakás!

Deleveragei (Ritók) u. 43. sz. házban 1 szoba, fürdőszoba, konyha, kamarából álló lakás azonnal kiadó.

Szavankint Ferenc.

Egy utcai butorozott szoba garzon úriembernek kiadó. Str. Pasteur (Körház-u.) 7.

Kiadó egy szoba, konyha, speiz június 1-re. — Szacsavay-u. 62.

Kiadó. Kétszobás, modern, erkélyes, emeleti lakás azonnalra. Körös-utca 15. sz.

Emeleti udvari 2 szoba, konyha, fürdő szoba azonnal kiadó Str. Moldova (Kálvária) 18.

Háromszobás lakás fürdőszobával 1500. leiert Templom-u. 34 alatt azonnalra kiadó.

Modern kétszobás és háromszobás lakás májusra kiadó. Strada Mihail Sorbul (Széles-u.) 11. sz.

Kiadó elegáns butorozott kúion bejárattal szoba, Szaniszló u. (Bratianu) 21.

Két szobás modern lakás aug. 1-re kiadó. Szaniszló-u. 27.

Adás-vétel

Pénzhez jut, ha eladó tárgyait 25 év óta fennálló, megbízható és hírneves cégemhez adja bizományba. Tökéletes vagyoni garancia! Gyors lebonyolítás! Megfelelő azonnal kifizetek. Szőnyeg, porcelán, ezüstöt vásárolok. Sternberg, Főut 14.

Teljesen jó karban levő modern külföldi gyártmányú gyermek sportkosmika eladó. Cim Piața Venetia (Templom-tér).

Márkás olajfesztmények özv. Grundböck Istvánné trafikjában Szilágyi D.-u. 6. sz.

Használt fürdőkád eladó. Ritók-u. 16. sz.

Ebédlőszekrény jókarban és takaréktűzhely két sütővel eladó. Szaniszló-utca 35.

Friss tea tojás napáron kapható. Uferbach Ervinné fajbaromfi-tenyésztésben Str. Nic. Zsiga (volt Lukács Gy. utca) 52. Telefon: 138.

ELADO jutányos áronegy special-electromotor, 220 V. 1/2 loerős, egyenáramhoz. Cim a kiadóban. —

Művészi kivitelben ki- varrott kész gobelinok olcsón kaphatók. Nagyvárad, Take Ionescu (Körös-u.) 21. sz.

Szép kiállítású nagyméretű vaskánya eladó. Miron Cristea u. 13.

Eladó két tizedesmerleg jutányos árban. Péter-u. (Petru Rareș) 3—a.

Különléle.

Német, francia tansárgest zongora oktatást ad nyaralással kapcsolatosan előkelő úri család. Cim: I. B. Oradea, Str. Ciorgariu (Uri-u.) 24. I. emelet, ajtó 11. sz.

Cséplést és eséplőgépvitást vállalok. Székely László gépész Oradea, Str. Episcopul (Széchenyi) No. 7. sz.

Alkalmazás

Megbízható, rendszeres, jobb nőt keresek, aki — mosást kivéve — kétféle családnál az összes házimunkát elvégezné. Délután 2—4-ig jelentkezhet Nagy Sándor-u. 9